

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2007 - 2013 (ΠΑΑ 2007-2013)

ΜΕΤΡΟ 313

ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2007 – 2013
(ΠΑΑ 2007 – 2013)

ΙΟΥΛΙΟΣ 2010

Το Μέτρο 313 «**Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων**» χρηματοδοτείται από ιδιωτικούς πόρους και δημόσια δαπάνη. Η δημόσια δαπάνη αποτελείται από την εθνική συμμετοχή (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων) και την κοινοτική συμμετοχή που αποτελεί το 72% της δημόσιας δαπάνης και καλύπτεται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) μέσω του οποίου η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές με στόχο:

- Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της δασοκομίας μέσω της παροχής στήριξης για αναδιάρθρωση, ανάπτυξη και καινοτομία.
- Τη βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου μέσω της παροχής στήριξης για τη διαχείριση της γης.
- Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας.

Κάθε υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει τεκμηριωμένα να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του μέτρου που είναι :

- Η βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος στην περιοχή παρέμβασης
- Η ενίσχυση της απασχόλησης στην περιοχή παρέμβασης
- Η αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης
- Η συμβολή στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου
- Η προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών

Η εκτίμηση της συμβολής του κάθε επενδυτικού σχεδίου στην επίτευξη των στόχων του μέτρου γίνεται με βάση ποσοτικοποιημένους δείκτες οι οποίοι είναι :

- Η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ)
- Ο αριθμός νέων τουριστικών δραστηριοτήτων που υποστηρίχθηκαν
- Το ύψος επενδύσεων
- Ο αριθμός νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται με την ολοκλήρωση του εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου (διαχωρισμός τους ανά φύλο και αντίστοιχα ανά ηλικιακή ομάδα (μέχρι 25 ετών και από 25 ετών και άνω) από τουριστικές δραστηριότητες.
- Επιπρόσθετος αριθμός επισκεπτών: α) αριθμός διανυκτερεύσεων, β) αριθμός εξυπηρετούμενων επισκεπτών χωρίς διανυκτέρευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2007-2013 (ΠΑΑ 2007-2013)
2. ΑΞΟΝΑΣ 3 «ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ».
3. ΜΕΤΡΟ 313 «ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ»
  - 3.1 ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ
  - 3.2 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ
  - 3.3 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ
  - 3.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
  - 3.5 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
  - 3.6 ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
4. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ
  - 4.1 ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
  - 4.2 ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.
  - 4.3 ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΕΝΔΥΤΗ / ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ
    - 4.3.1 Προϋποθέσεις - Δικαιολογητικά ένταξης
    - 4.3.2 Περιεχόμενα αίτησης ενίσχυσης – φακέλου υποψηφιότητας και τρόπος παρουσίασης
    - 4.3.3 Εκπλήρωση κριτηρίων επιλεξιμότητας των επενδυτών/επενδυτικών σχεδίων
    - 4.3.4 Είδος και ποσοστό ενίσχυσης
    - 4.3.5 Διάρκεια υλοποίησης έργων
  - 4.4 ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ-ΦΑΚΕΛΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ

5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

- 5.1 ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ
  - 5.1.1 ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
  - 5.1.2 ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΕΠΙΛΟΓΗΣ
  - 5.1.3 ΕΚΔΟΣΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ
  - 5.1.4 ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ
  - 5.1.5 ΕΝΑΡΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

6. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

- 6.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΕΠΙΛΟΓΗΣ
- 6.2 ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΣΤΑΘΜΙΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ
- 6.3 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
- 6.4 ΕΙΔΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

7. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

8. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ – ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

I. Επιλέξιμες λειτουργικές μορφές και κατηγορίες τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων σύμφωνα με την υπ' αριθ. 2974/710/8.04.2009 (ΦΕΚ 670/Β/10.04.2009) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 3427/9.6.2010 ΚΥΑ των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Πολιτισμού & Τουρισμού (ΦΕΚ 894/22.06.2010).

II ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΝΕΚΡΙΝΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ (Απόσπασμα από το Παράρτημα της Σύστασης 2003/361/ΕΚ)

III Πίνακας επιλέξιμων κλάδων

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ

Υ.Π.Α.Α.-Τ = ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΠΑΑ = ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2007-2013

ΚΥΑ = ΚΟΙΝΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

ΕΥΔ ΠΑΑ= ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΑ 2007-2013

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ = ΦΥΣΙΚΟ Ή ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΕΤΑΙ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ
ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ/ ΜΕΤΡΩΝ ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013

**ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2007-2013
(ΠΑΑ 2007-2013)**

Εισαγωγή / Στόχοι Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 (ΠΑΑ) αποτελεί ένα αυτοτελές Πρόγραμμα της Τέταρτης Προγραμματικής Περιόδου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και βασίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 1698/2005 του Συμβουλίου της 20ης Σεπτεμβρίου 2005 και στον Κανονισμό (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2006 που αφορά στη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).

Το περιεχόμενο του προγράμματος ακολουθεί πλήρως το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 και συμπεριλαμβάνει μέτρα αγροτικής ανάπτυξης που αφορούν στην αναστροφή της ηλικιακής διάρθρωσης των απασχολούμενων στην γεωργία και την αύξηση του μεγέθους των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στην ανάπτυξη των επιχειρηματικών δομών μέσω του εκσυγχρονισμού και της καινοτομίας, στην αναβάθμιση των υποδομών του πρωτογενούς τομέα, στην κατάρτιση και ανάπτυξη δεξιοτήτων, σε γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, στη βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, στην προώθηση της συνεργασίας, στην ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικού δικτύου και εφαρμογών Τεχνολογίας και Πληροφοριών (ΤΠΕ) και τέλος, στην ενίσχυση των τοπικών φορέων και την κινητοποίηση του τοπικού πληθυσμού.

Οι στρατηγικοί στόχοι του Προγράμματος είναι :

- "Διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα"
- "Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων"
- "Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας"
- "Δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης Leader"

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 (ΠΑΑ), έχουν σχεδιαστεί και υλοποιούνται μέτρα και δράσεις, που εντάσσονται στους τέσσερις (4) Άξονες του προγράμματος:

1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας
2. Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου
3. Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας
4. Εφαρμογή της προσέγγισης Leader

ΑΞΟΝΑΣ 3
“ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ”

Το στρατηγικό πλαίσιο του Άξονα 3 του ΠΑΑ αφορά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών (ορεινές, μειονεκτικές) και στη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας. Οι ομάδες μέτρων, τα μέτρα και οι δράσεις του άξονα 3 στοχεύουν στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση της υπαίθρου, κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η οικονομική αυτοδυναμία της, η προστασία του περιβάλλοντος και η διάσωση και διαφύλαξη στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο Άξονας 3 εξυπηρετούν δύο ειδικούς στόχους του Εθνικού Σχεδίου Στρατηγικής Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) και συγκριμένα την:

- ◆ Βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών
- ◆ Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

Η συγκεκριμένη πολιτική εντάσσεται σε ένα ενιαίο σύνολο κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση προβλημάτων σε γεωγραφικό επίπεδο (ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις αδυναμίες κάθε περιοχής του αγροτικού χώρου), για την ανάπτυξη όλων των τομέων της οικονομίας και την ενδυνάμωση των πολλαπλασιαστικών επιδράσεων στην τοπική οικονομία, όπως και για την αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού κάθε περιοχής. Επιπρόσθετα, αποβλέπει στην ενίσχυση της απασχόλησης, στην προώθηση ίσων ευκαιριών, στη στήριξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, στη δημιουργία υποδομών και στην παροχή υπηρεσιών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, προστατεύοντας πάντα το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον με την εφαρμογή ήπιων αναπτυξιακών δράσεων και ευνοώντας τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Ο Άξονας αυτός περιλαμβάνει και το **Μέτρο 313 «Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων»**

ΜΕΤΡΟ 313
“ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ”

3.1 ΦΟΡΕΙΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Για την εφαρμογή των δράσεων (καθεστώτων ενίσχυσης) του παρόντος μέτρου αρμόδιες αρχές και φορείς είναι:

1. Οι Ειδικές Υπηρεσίες του Διοικητικού Τομέα Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ως Οργανισμός Πληρωμών.

3.2 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ

Στα πλαίσια του Μέτρου προβλέπεται η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων τα οποία αφορούν στη βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος, την ενίσχυση της απασχόλησης, την αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης, την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου καθώς και την προβολή-προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην προώθηση ίσων ευκαιριών σε νέους, γυναίκες και ειδικές ομάδες πληθυσμού.

Στο Μέτρο εντάσσονται ενδεικτικά τα ακόλουθα:

A. Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:

- Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών

B. Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:

Στα πλαίσια του Μέτρου εντάσσονται οι ακόλουθες δράσεις για πολύ μικρές επιχειρήσεις σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν. (ΕΚ) 800/08, που ανήκουν στους κλάδους του Παραρτήματος ΙΙΙ του παρόντος και αφορούν τουριστικές δραστηριότητες (κωδ. κλάδων ΚΑΔ2008 55, 56, 79.1, 77.21.10 και 93.11):

- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης.
- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, χώρων εστίασης και αναψυχής.
- Ίδρυση και εκσυγχρονισμός γραφείων οργάνωσης, πληροφόρησης και προώθησης αγροτικού τουρισμού.

- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού, (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης).
- Βελτίωση της υποδομής επιχειρήσεων (των κατηγοριών που αναφέρονται στις δράσεις της κατηγορίας «παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας» αυτού του Μέτρου και για τους δικαιούχους αυτού του Μέτρου) με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για παραγωγή θερμότητας/ψύξης ή/και ηλεκτρισμού (όπως κεντρικά ηλιακά συστήματα, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμικές εφαρμογές, φωτοβολταϊκά, κ.λ.π) με σκοπό την κάλυψη ιδίων αναγκών καθώς και επεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (στο κτιριακό κέλυφος ή/και στον Η/Μ εξοπλισμό) σε υφιστάμενες επιχειρήσεις

3.3 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΙΣΧΥΟΝΤΑΙ

Επενδύσεις που δεν εμπίπτουν στα κριτήρια επιλογής και επιλεξιμότητας των πράξεων στα πλαίσια του παρόντος μέτρου και δεν είναι συμβατές με τα προβλεπόμενα στο ΠΑΑ, στην ΚΥΑ 4424/721/2.6.2010 (ΦΕΚ 772/Β/3.6.2010) και στην υπ' αριθ. 2974/710/8.04.2009 (ΦΕΚ 670/Β/10.04.2009) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 3427/9.6.2010 ΚΥΑ των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Πολιτισμού & Τουρισμού (ΦΕΚ 894/22.06.2010), προσδιορισμού των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων, όπως ισχύουν κάθε φορά.

3.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι του Μέτρου 313 είναι:

A. Για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα:

- ΟΤΑ Α' βαθμού και οι εταιρείες τους

B. Για παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:

- Φυσικά ή νομικά πρόσωπα εκτός των δικαιούχων του Μέτρου 311, κάτοικοι ή μη των περιοχών παρέμβασης του Άξονα 3, που δύνανται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ειδικά στις καπνοπαραγωγικές περιοχές, δικαιούχοι της ενίσχυσης του παρόντος μέτρου μπορεί να είναι και Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις (ΑΣΟ) των οποίων τουλάχιστον το 51% των μελών τους έχει ενεργοποιήσει, το 2009, εκτατικά δικαιώματα προερχόμενα από τον καπνό. Αυτό θα πρέπει να δηλώνεται υπεύθυνα στον οικείο Φάκελο υποψηφιότητας. Η σχετική διασταύρωση θα γίνεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Οι δικαιούχοι των παρεμβάσεων επιλέγονται σε συνέχεια πρόσκλησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, αξιολόγησης και επιλογής.

Επισημαίνεται ότι τα δεδομένα των δικαιούχων που λαμβάνουν στήριξη από το ΠΑΑ α) θα δημοσιοποιούνται σύμφωνα με τους Καν. (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και Καν. (ΕΚ) αριθ. 259/2008 και β) ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρμόδιες αρχές ελέγχου και διερεύνησης των Κοινοτήτων και των Κρατών Μελών για τη διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων.

3. 5 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι δαπάνες οι οποίες θεωρούνται επιλέξιμες για την χρηματοδότησή τους στο πλαίσιο των παρεμβάσεων του μέτρου είναι:

A. Για την ενίσχυση της προβολής των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών με στόχο αφενός μεν την ενημέρωση και προσέλκυση επενδυτών σε αυτές, αφετέρου δε την προβολή των φυσικών και πολιτιστικών πόρων τους στο ευρύτερο κοινό, επιλέξιμες θεωρούνται οι δαπάνες:

- Σχεδιασμού και εκτύπωσης πληροφοριακών και διαφημιστικών εντύπων (π.χ. αμοιβές εξειδικευμένων γραφείων για την παραγωγή των εντύπων), καθώς και σχετικού ηλεκτρονικού υλικού (CDs κλπ.).
- Διαφημιστικών καταχωρήσεων σε έντυπα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Σχεδιασμού και εκτύπωσης επενδυτικών οδηγών.
- Σχεδιασμού και κατασκευής διαφημιστικών αφισών, προθηκών και ηλεκτρονικής διαφήμισης, με εξαίρεση τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά μέσα.
- Σχεδιασμού ιστοσελίδας και δικτυακού τόπου (website) και προώθησή του σε ελληνικές και ξένες μηχανές αναζήτησης.
- Συμμετοχής σε αναγνωρισμένες θεματικές τουριστικές εκθέσεις στην Ελλάδα ή σε κράτη μέλη της Ε.Ε όπως επίσης και σε ημερίδες-εκδηλώσεις, κλπ στην Ελλάδα και με ποσοστό μέχρι **20%** του συνολικού επιλέξιμου κόστους της πρότασης.

Η ανωτέρω κατηγορία δράσεων είναι επιλέξιμη **μόνο για τη συνολική προώθηση της εικόνας των περιοχών παρέμβασης και μόνο από Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού και εταιρίες τους**. Κατ'εξαιρέση για την ανωτέρω κατηγορία δράσεων το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε **70% του συνολικού κόστους το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 100.000€**.

B. Για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνονται :

- Δαπάνες για τη δημιουργία νέων κτιριακών εγκαταστάσεων προκειμένου για ιδρύσεις υποδομών διανυκτέρευσης, με τον απαραίτητο ηλεκτρομηχανολογικό, ξενοδοχειακό και λοιπό εξοπλισμό, καθώς και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου αυτών.
- Δαπάνες για την επέκταση και βελτίωση κτιριακών υποδομών, του περιβάλλοντος χώρου, των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και του ξενοδοχειακού και λοιπού εξοπλισμού προκειμένου για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων υποδομών διανυκτέρευσης με την προϋπόθεση ότι η σχετική παρέμβαση θα πρέπει να συνοδεύεται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητάς τους μέχρι του ορίου των 40 κλινών με προσθήκη καθ' ύψος ή/και κατ' επέκταση.
- Δαπάνες για τη δημιουργία νέων χώρων εστίασης και αναψυχής με την αντίστοιχη αγορά εξοπλισμού, καθώς και δαπάνες για την αναβάθμιση, επέκταση υφιστάμενων υποδομών και του αντίστοιχου εξοπλισμού χώρων εστίασης και αναψυχής.
- Δαπάνες για την ίδρυση, επέκταση και αναβάθμιση λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων και αγορά του σχετικού εξοπλισμού αυτών.
- Δαπάνες για μελέτες – υπηρεσίες υποστήριξης, όπως η σύνταξη σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης, η μελέτη έκδοσης οικοδομικής άδειας, δαπάνες επιβλέψεων, επιμετρήσεων, μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κλπ. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το **12%** του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.
- Δαπάνες κατασκευών, προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με σκοπό την παραγωγή θερμότητας/ψύξης ή/και ηλεκτρισμού για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης. Ενδεικτικά αναφέρονται τεχνολογίες Α.Π.Ε. όπως κεντρικά ενεργητικά ηλιακά συστήματα, φωτοβολταϊκά συστήματα, συστήματα αξιοποίησης

βιομάζας, γεωθερμικές εφαρμογές, ενεργειακά συστήματα θέρμανσης/ψύξης χώρων με εκμετάλλευση της θερμότητας γεωλογικών σχηματισμών και νερών που δεν χαρακτηρίζονται ως γεωθερμικό δυναμικό αιολικά συστήματα, συνδυασμένα συστήματα θέρμανσης με αξιοποίηση ηλιακών συστημάτων και βιομάζας κ.ά. Επίσης, δαπάνες κατασκευών, προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού ή υλικών για την εξοικονόμηση ενέργειας σε υφιστάμενες επιχειρήσεις.

- Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου και με ποσοστό μέχρι **5%** του συνολικού επιλέξιμου κόστους (και πάντως όχι μεγαλύτερες των 10.000€).
- Αποκλειστικά και μόνο για τα κτίσματα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακά και διατηρητέα με σχετική Υπουργική απόφαση είναι επιλέξιμη η αγορά ή επισκευή παλαιού εξοπλισμού και μέχρι ποσοστού **5%** του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
- Δαπάνες για την αγορά ίππων για δραστηριότητες περιήγησης.
- Ειδικότερα όσον αφορά στις δαπάνες για την εκπόνηση μελετών όλων των παραπάνω κατηγοριών πράξεων, αυτές είναι επιλέξιμες και χρηματοδοτούνται μόνο όταν υλοποιείται η κατασκευή των αντίστοιχων έργων. Μελέτες οι οποίες δεν εφαρμόζονται, ανεξαρτήτως αιτίας, δεν χρηματοδοτούνται στα πλαίσια του παρόντος Μέτρου.
- Δαπάνες αγοράς ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιλαμβανομένου και του λογισμικού αυτών.
- Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων, καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 3% του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.

Όσον αφορά στις επενδύσεις για υποδομές διανυκτέρευσης και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις, αυτές υλοποιούνται υποχρεωτικά με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις των υπ' αριθ. 2974/710/8.04.2009 (ΦΕΚ 670/Β/10.04.2009) & 3427/9.6.2010 Κοινών Αποφάσεων των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, προσδιορισμού των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων, όπως ισχύουν κάθε φορά.

Δεν θεωρείται επιλέξιμη, καμία άλλη δαπάνη πέραν των ανωτέρω, για τις κατηγορίες παρεμβάσεων Α) και Β) του μέτρου.

3.6 ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι δαπάνες που αναφέρονται κατωτέρω δεν επιδοτούνται:

1. Δαπάνες που συνδέονται με σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, γενικά έξοδα, ασφάλιστρα κλπ.
2. Αγορά οικοπέδου.
3. Αγορά ή απόκτηση κτιριακών εγκαταστάσεων, ανεξάρτητα αν πρόκειται για παλιές ή καινούργιες και την πιθανή προηγούμενη χρήση τους.
4. Κόστος προσωρινών έργων μη αμέσως συνδεδεμένων με την εκτέλεση του έργου (π.χ. προσωρινό υπόστεγο για τη φύλαξη υλικών, κλπ.).
5. Συμβολαιογραφικά έξοδα, και πάσης φύσεως φόροι και δημοσιονομικές επιβαρύνσεις του φορέα της επένδυσης.
6. Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης - φακέλου υποψηφιότητας στις αρμόδιες αρχές του άρθρου 9 της ΚΥΑ 4424/721/2.6.2010 (ΦΕΚ 772/Β/3.6.2010), δεν θεωρούνται επιλέξιμες και δεν υπολογίζονται για ενίσχυση. Σε κάθε περίπτωση οι δαπάνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για ενίσχυση και μέχρι την έγκριση του υποψηφίου στο πρόγραμμα πραγματοποιούνται με ευθύνη του υποψηφίου και διέπονται από τους όρους και προϋποθέσεις επιλεξιμότητας του Μέτρου.
7. Εξοπλισμός αναψυχής (τηλεοράσεις, Video, κλπ.) εκτός των περιπτώσεων που αυτός αποτελεί προϋπόθεση για τη λειτουργία της επένδυσης.
8. Αγορά οχημάτων.
9. Αγορά υλικών αποσβέσιμων σε διάρκεια μικρότερη του έτους.
10. Μη φυσικές επενδύσεις όπως των δημοσιονομικών επιβαρύνσεων κάθε είδους εις βάρος των δικαιούχων. Η εκπαίδευση του προσωπικού δεν επιδοτείται, εκτός των περιπτώσεων που αφορούν σε περιπτώσεις εγκατάστασης συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων.
11. Αποζημιώσεις που πληρώνονται από τον φορέα της επένδυσης σε τρίτους για

απαλλοτριώσεις, εκκρεμότητες, κλπ.

12. Επισκευές και έργα συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανολογικού εξοπλισμού.
13. Αγορά μεταχειρισμένων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού (με εξαίρεση τις περιπτώσεις κτισμάτων τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακά και διατηρητέα με σχετική Υπουργική απόφαση, στις οποίες είναι επιλέξιμη η αγορά ή επισκευή παλαιού εξοπλισμού μέχρι ποσοστού 5% του συνολικού προϋπολογισμού).
14. Έργα οδοποιίας.
15. Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από τον δικαιούχο στο προσωπικό του.
16. Επενδύσεις σχετικές με κατοικίες φύλαξης των εγκαταστάσεων.
17. Ο Φ.Π.Α. δεν περιλαμβάνεται σε καμία κατηγορία δαπανών, καθώς δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη και επιβαρύνει εξ ολοκλήρου τον δικαιούχο, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ 3 (α) του ΚΑΝ 1698/2005.

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

4.1 ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι υποβάλλουν προς αξιολόγηση ολοκληρωμένες προτάσεις για την υλοποίηση επενδύσεων, οι οποίες θα πρέπει να είναι συμβατές με τους στόχους και τα κριτήρια επιλεξιμότητας του «ΠΑΑ 2007–2013» και να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ◆ Η προτεινόμενη επένδυση να πραγματοποιείται εντός περιοχής παρέμβασης του Άξονα 3 και σε Δημοτικό Διαμέρισμα έως 3000 κατοίκους.
- ◆ Να τεκμηριώνεται η σκοπιμότητα της επένδυσης σε σχέση με τους στόχους του Μέτρου.
- ◆ Η επενδυτική πρόταση και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός αυτής να αφορούν ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο.
- ◆ Να τεκμηριώνεται η οικονομική βιωσιμότητα και η παροχή επαρκών εγγυήσεων ως προς την αποδοτικότητα των επενδύσεων που θα υλοποιηθούν και να προκύπτει κερδοφορία τουλάχιστον στο τρίτο έτος λειτουργίας από την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- ◆ Να τεκμηριώνεται η συμβολή της επένδυσης στη δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων απασχόλησης στην περιοχή.
- ◆ Η επιχείρηση να εντάσσεται στην κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν. (ΕΚ) 800/08 , και να αφορά τουριστικές δραστηριότητες (κωδ. κλάδων ΚΑΔ2008 55, 56, 79.1, 77.21.10 και 93.11) σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος οδηγού εφαρμογής.
- ◆ Η επενδυτική πρόταση να περιορίζεται στις κατηγορίες παρεμβάσεων του παρόντος μέτρου και στο συνολικό επιλέξιμο κόστος που ενισχύεται. Επίσης για τις υποδομές διανυκτέρευσης, η επενδυτική πρόταση να περιορίζεται στο όριο δυναμικότητας που ορίζεται στο άρθρο 3 της ΚΥΑ 4424/721/2.6.2010 (ΦΕΚ 772/Β/3.6.2010) και για τους εκσυγχρονισμούς των αντίστοιχων υποδομών, η σχετική παρέμβαση να συνοδεύεται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητάς τους μέχρι του ορίου των 40 κλινών, με προσθήκη καθ' ύψος ή/και κατ' επέκταση.

Παρεμβάσεις με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς αυτούς, δεν

εντάσσονται σε άλλο χρηματοδοτικό μέσο της Ε.Ε.

4.2 ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η ύπαρξη Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (ΠΠΕΑ), η ύπαρξη Περιβαλλοντικών Όρων λειτουργίας της επένδυσης και άδειας διάθεσης των αποβλήτων που χορηγούνται από τις αρμόδιες αρχές, ανάλογα με το είδος της επένδυσης και εάν απαιτούνται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να προσκομίζονται με την 1^η αίτηση πληρωμής, ενώ βεβαίωση υποβολής - κατάθεσης των ανωτέρω μελετών προς έγκριση στις αρμόδιες υπηρεσίες θα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της αίτησης ενίσχυσης-φακέλου υποψηφιότητας.

Στην περίπτωση πρότασης που περιλαμβάνει τη χρήση ΑΠΕ να υποβάλλεται με το φάκελο υποψηφιότητας μελέτη προσδιορισμού του προς εκμετάλλευση ενεργειακού δυναμικού ΑΠΕ. Οι τυχόν απαιτούμενες Άδειες και Εγκρίσεις σύμφωνα με την κείμενη Νομοθεσία, να προσκομίζονται με την 1^η Αίτηση Πληρωμής.

Η ύπαρξη των παραπάνω αδειοδοτήσεων στο φάκελο υποψηφιότητας θα λαμβάνεται υπόψη στην βαθμολογία (κριτήριο ετοιμότητας υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου).

4.3. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΕΝΔΥΤΗ / ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

4.3.1. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

Οι υποβαλλόμενες προτάσεις εκτός των προαναφερθέντων θα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις για να έχουν δικαίωμα ένταξης στο πρόγραμμα:

1. Υποβολή Αίτησης ενίσχυσης-Φακέλου Υποψηφιότητας.

Ουσιαστική και τυπική προϋπόθεση για την αξιολόγηση των προτάσεων είναι η υποβολή της **αίτησης ενίσχυσης - φακέλου υποψηφιότητας**, ο οποίος θα έχει συνταχθεί σύμφωνα με τα υποδείγματα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η σύνταξη του φακέλου μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη δαπάνη εφόσον το προτεινόμενο έργο εγκριθεί, μέχρι του ορίου των 2.000 ΕΥΡΩ. (Η σύνταξη του φακέλου δεν μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη δαπάνη για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα).

2. Προϋπολογισμός του έργου.

A. Το συνολικό κόστος για τις υποδομές διανυκτέρευσης (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί), θα ανέρχεται έως **600.000 €** και με δυναμικότητα έως **40 κλίνες**. Για τις περιπτώσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης, οι σχετικές παρεμβάσεις θα πρέπει να συνοδεύονται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητας τους μέχρι το όριο που ορίζεται ανωτέρω, με προσθήκη καθ' ύψος ή/και κατ' επέκταση. Το συνολικό κόστος για τις υπόλοιπες δράσεις του μέτρου (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων) θα ανέρχεται μέχρι **300.000 €**.

Σε περίπτωση συνδυασμού δράσεων το συνολικό κόστος της επενδυτικής πρότασης δύναται να ανέλθει στο μεγαλύτερο όριο του επιλέξιμου κόστους (δηλ. τα 600.000 € αν αφορά και σε υποδομές διανυκτέρευσης), με την προϋπόθεση ότι το κόστος κάθε επιμέρους παρέμβασης δεν θα υπερβαίνει το όριο του επιλέξιμου κόστους κάθε δράσης ξεχωριστά (πχ τα 300.000 € για τη δράση των λοιπών επιχειρήσεων).

Τα ποσοστά ενίσχυσης διαφοροποιούνται ανά περιφέρεια και παρουσιάζονται στην ενότητα 4.3.4 του παρόντος.

B. Για τη δράση «ενίσχυση της προβολής των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών» το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε **70%** του συνολικού κόστους, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα **100.000€**.

3. Υποβολή αναγκαίων δικαιολογητικών.

Η αίτηση ενίσχυσης - φάκελος υποψηφιότητας θα πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

A. Πρωτεύοντα δικαιολογητικά:

Τα δικαιολογητικά της ομάδας αυτής αποτελούν **πρωτεύοντα δικαιολογητικά** και η έλλειψή τους από το φάκελο υποψηφιότητας αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού.

3.1 Τίτλος ιδιοκτησίας του οικοπέδου ή ακινήτου στο οποίο θα γίνει η επένδυση και το οποίο πρέπει να ανήκει στον δικαιούχο. Γίνονται δεκτές και οι περιπτώσεις μίσθωσης οικοπέδων, με συμβολαιογραφικό έγγραφο και πιστοποιητικό μεταγραφής, από το οποίο προκύπτει η μίσθωση του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 20 ετών από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης, για τις επενδύσεις τουριστικών καταλυμάτων και νέων κτιριακών εγκαταστάσεων. Συμφωνητικά επαγγελματικής μίσθωσης θεωρημένα από την εφορία γίνονται

δεκτά μόνο στις περιπτώσεις εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων που αφορά στη βελτίωση κτιριακών εγκαταστάσεων και προμήθεια εξοπλισμού. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι υπό σύσταση νομικό πρόσωπο, θα πρέπει ο τίτλος ιδιοκτησίας να ανήκει στους υποψήφιους εταίρους, οι οποίοι θα δεσμεύονται ότι σε περίπτωση ένταξης της πρότασης στο πρόγραμμα θα πληρούνται όλοι οι παραπάνω όροι. Σε περίπτωση συνιδιοκτησίας του ακινήτου επί του οποίου θα γίνει η επένδυση, θα πρέπει να προσκομίζεται συμβολαιογραφική πράξη εκχώρησης των δικαιωμάτων για 20 τουλάχιστον έτη από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης, από τους λοιπούς συνιδιοκτήτες προς τον υποψήφιο δικαιούχο.

3.2 Τοπογραφικό διάγραμμα και διάγραμμα κάλυψης 1:200 υπογεγραμμένα από μηχανικό.

3.3 Σχέδια – σκαριφήματα, κατόψεις (πλήρεις και με διάταξη του εξοπλισμού), όψεις, τομές. Εφόσον τα επενδυτικά σχέδια περιλαμβάνουν υποδομές/διαρρυθμίσεις που εξυπηρετούν την προσβασιμότητα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα θα πρέπει να υπάρχει σαφής πρόβλεψη στη μελέτη και τα σχέδια του φακέλου υποψηφιότητας.

3.4 Σήμα λειτουργίας ΕΟΤ για επενδύσεις εκσυγχρονισμού ή επέκτασης καταλυμάτων ή άδεια λειτουργίας για τις λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις.

3.5 Προσφορές (προτιμολόγια) και πληροφοριακά φυλλάδια (prospectus) του προτεινόμενου εξοπλισμού (τουλάχιστον μία ανά προτεινόμενη δαπάνη). Επίσης τυχόν αποδεικτικά συνεργασίας με φορείς της περιοχής για την προμήθεια - προώθηση τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών.

3.6 Αντίγραφα φορολογικών δηλώσεων φυσικών ή νομικών προσώπων των τριών τελευταίων χρήσεων (έντυπο Ε1 καθώς και των εντύπων Ε3 και Ε9) συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση για το ακριβές αντίγραφο. Στην περίπτωση νομικών προσώπων υπό σύσταση τα παραπάνω θα προσκομίζονται για κάθε εταίρο. Αντίγραφο του εντύπου Ε7 της τελευταίας χρήσης της επιχείρησης. Σε περίπτωση που η υφιστάμενη κατάσταση διαφοροποιείται από τα στοιχεία του Ε7 που απεικονίζουν τις θέσεις εργασίας, να προσκομίζεται η τελευταία κατάσταση προσωπικού και προγραμμάτων ωρών εργασίας, συνοδευόμενη από τυχόν μεταβολές. Επίσης σε περίπτωση που ο φορέας δεν απασχολεί προσωπικό θα

προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση.

- 3.7 Θεωρημένο αντίγραφο καταστατικού του φορέα και τυχόν τροποποιήσεις του, όπου ορίζεται ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας. Αντίγραφο ΦΕΚ που ορίζεται ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο διαχειριστής στις περιπτώσεις εταιρειών Α.Ε. και ΕΠΕ αντίστοιχα.
- 3.8 Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δικαιούχος της ενίσχυσης είναι υπό σύσταση εταιρεία, θα πρέπει η αίτηση ενίσχυσης – φάκελος υποψηφιότητας να περιλαμβάνει και σχέδιο καταστατικού της εταιρείας. Σε περίπτωση έγκρισης της υποβληθείσας πρότασης και πριν την οριστική έγκριση θα πρέπει να έχει συσταθεί η εταιρεία.
- 3.9 Βεβαίωση Τραπέζης που να δηλώνει το κατ' αρχήν ενδιαφέρον για δανειοδότηση του υποψήφιου δικαιούχου, σε περίπτωση που μέρος της επένδυσης καλυφθεί με δάνειο, σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης.
- 3.10 Ισολογισμοί των τριών τελευταίων χρήσεων για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας και στις περιπτώσεις ΟΕ, ΕΕ και ΕΠΕ που έχουν συσταθεί από χρόνο μεγαλύτερο της τριετίας υποβάλλονται επιπλέον ακριβή αντίγραφα των θεωρημένων Ισοζυγίων Γενικών και Αναλυτικών Καθολικών για το χρονικό διάστημα των τελευταίων δώδεκα μηνών πριν την καταληκτική ημερομηνία της πρόσκλησης. Στοιχεία εσόδων – εξόδων των τριών τελευταίων ετών στις περιπτώσεις επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Α' και Β' κατηγορίας του ΚΒΣ. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον οι εταιρίες έχουν συσταθεί από χρόνο μεγαλύτερο της τριετίας, προσκομίζεται από τον υποψήφιο ένορκη βεβαίωση στην οποία βεβαιώνεται ότι δεν έχει απολεσθεί πάνω από το μισό του κεφαλαίου και άνω του ενός τετάρτου του κεφαλαίου αυτού κατά τη διάρκεια των τελευταίων δώδεκα μηνών.
- 3.11 Αποδεικτικά στοιχεία ιδίων πόρων (καταθέσεις, μετοχές, κλπ.) και γενικά κάθε στοιχείο που τεκμηριώνει τη δυνατότητα του υποψήφιου δικαιούχου να καλύψει την προβλεπόμενη ιδιωτική συμμετοχή (ίδιοι πόροι, δανεισμός). Σε περιπτώσεις εταιρειών, η ιδιωτική συμμετοχή θα πρέπει να αποδεικνύεται από το κεφάλαιο της εταιρείας (μετοχικό ή εταιρικό) ή από τη δυνατότητα κάλυψής της με αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν το αίτημα της πρώτης πληρωμής.

3.12 Τα δικαιολογητικά που περιγράφονται στη παράγραφο 4.2 του παρόντος οδηγού εφαρμογής.

3.13 Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου ή όλων των εταίρων/μετόχων σε περίπτωση νομικού προσώπου στην οποία αναφέρονται τα εξής:

- I. Όλα τα στοιχεία και δικαιολογητικά που υποβλήθηκαν στον φάκελο υποψηφιότητας είναι αληθή.
- II. Η επενδυτική πρόταση δεν έχει ενταχθεί / οριστικά υπαχθεί σε άλλο πρόγραμμα / καθεστώς για το ίδιο αντικείμενο του έργου. Σε περίπτωση υπαγωγής της δεν θα ενισχυθεί από άλλο Εθνικό ή Κοινοτικό πρόγραμμα για την υλοποίηση της ίδιας πρότασης ή τμήματος αυτής.
- III. Η επενδυτική πρόταση εφόσον αφορά εκσυγχρονισμό επιχείρησης, δεν έχει ενισχυθεί από αναπτυξιακά προγράμματα κατά το παρελθόν ή έχει παρέλθει πενταετία από την ολοκλήρωση του προηγούμενου επενδυτικού σχεδίου για το ίδιο φυσικό αντικείμενο κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης για ενίσχυση. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις εκσυγχρονισμού που αφορούν αποκλειστικά βελτίωση υποδομών της επιχείρησης με τη χρήση ΑΠΕ για την κάλυψη των αναγκών της στις επιλέξιμες κατηγορίες επενδύσεων του μέτρου.
- IV. Ο υποψήφιος είτε ως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, είτε ως μέτοχος/εταίρος νομικού προσώπου δεν έχει ενταχθεί σε προηγούμενο κύκλο προκήρυξης του Άξονα για την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων (εκτός αν ορίζεται αλλιώς στην προκήρυξη του μέτρου).
- V. Ο υποψήφιος είτε ως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, είτε ως μέτοχος/εταίρος νομικού προσώπου δεν έχει υποβάλλει πλέον του ενός επενδυτικά σχέδια, προκειμένου για παραγωγικές επενδύσεις, στον ίδιο κύκλο προκήρυξης του Άξονα (εκτός αν ορίζεται αλλιώς στην προκήρυξη του μέτρου).
- VI. Για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής, σε περίπτωση που αυτή θα καλυφθεί με φορολογηθέντα αποθεματικά, θα πρέπει να δηλώνεται ότι αυτά δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ή πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής άλλου ενισχυόμενου προγράμματος.
- VII. Σε υπό σύσταση εταιρείες να δηλώνεται η νομική μορφή και η μετοχική/εταιρική σύνθεση του κεφαλαίου της.
- VIII. Κατά την υποβολή του φακέλου υποψηφιότητας για συμμετοχή στο πρόγραμμα ελήφθησαν υπόψη και έγιναν αποδεκτοί όλοι οι όροι και οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στο σχετικό οδηγό εφαρμογής και στο

φάκελο υποψηφιότητας.

- IX. Αποδέχομαι να διευκολύνω τους εθνικούς και κοινοτικούς ελέγχους.
- X. Μέχρι και τον χρόνο υποβολής της αίτησης ενίσχυσης-φακέλου υποψηφιότητας δεν έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση κοινοτικών Κανονισμών ή εθνικής Νομοθεσίας σχετικές με την υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων..
- XI. Ο υποψήφιος δεν έχει αμετάκλητα καταδικαστεί για αδίκημα που σχετίζεται με την επαγγελματική του δραστηριότητα ή για οικονομικό αδίκημα. Στην περίπτωση που ο υποψήφιος είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ο περιορισμός ισχύει μόνο για τον νόμιμο εκπρόσωπο.
- XII. Ο υποψήφιος δικαιούχος (ΑΣΟ) δηλώνει υπεύθυνα ότι τουλάχιστον το 51% των μελών του (με αναφορά στους αντίστοιχους ΑΦΜ), έχει ενεργοποιήσει το έτος 2009 εκτατικά δικαιώματα προερχόμενα από τον καπνό (στην περίπτωση που αυτό ισχύει).
- XIII. Ο υποψήφιος δικαιούχος, στην περίπτωση του νομικού προσώπου είναι ανεξάρτητη πολύ μικρή επιχείρηση, ή συνεργαζόμενη πολύ μικρή επιχείρηση, ή συνδεδεμένη πολύ μικρή επιχείρηση σύμφωνα με τον ορισμό της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ της 6^{ης} Μαΐου 2003(Παράρτημα II).

B. Δευτερεύοντα δικαιολογητικά:

Τα δικαιολογητικά της ομάδας αυτής αποτελούν δευτερεύοντα δικαιολογητικά και η έλλειψη τους από το φάκελο υποψηφιότητας δεν αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού. Επηρεάζει όμως την βαθμολογία στο κριτήριο «Προετοιμασία Φακέλου Υποψηφιότητας».

3.14 Πιστοποιητικά μεταγραφής, βαρών και μη διεκδικήσεως από το αρμόδιο υποθηκοφυλακείο για τα ακίνητα στα οποία αφορά η επένδυση. Σχετικά με τα βάρη ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Στην περίπτωση εγγραφής βαρών επί των ακινήτων (συγκεκριμένα: προσημείωση υποθήκης ή υποθήκης) στα οποία αφορά η επένδυση μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης και πριν την οριστική έγκριση της επένδυσης, αυτή επιτρέπεται μόνον εφόσον συνδέεται με λήψη πίστωσης (δανεισμό) του δικαιούχου, η οποία χορηγείται σε αυτόν για την υλοποίηση

του εγκριθέντος επενδυτικού σχεδίου.

2. Στην περίπτωση που τα ακίνητα των υποψηφίων που κρίθηκαν δικαιούχοι δεν ήταν ελεύθερα βαρών κατά την υποβολή του φακέλου υποψηφιότητας (και συγκεκριμένα λόγω εγγραφής προσημείωσης υποθήκης ή υποθήκης ή κατάσχεσης), αυτά θα πρέπει να είναι ελεύθερα βαρών πριν από την οριστική έγκριση των επενδυτικών σχεδίων.

Κατ'εξαιρέση στις ακόλουθες περιπτώσεις και υπό την προϋπόθεση ότι δεν διακυβεύεται η βιωσιμότητα της επένδυσης των υποψηφίων που κρίθηκαν δικαιούχοι, η ύπαρξη εγγεγραμμένων βαρών δεν εμποδίζει την οριστική έγκριση:

α) όταν η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου που χορηγήθηκε για την αγορά του ακινήτου επί του οποίου θα υλοποιηθεί η επένδυση.

β) όταν η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου που χορηγήθηκε μετά από φυσική καταστροφή.

γ) όταν η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση πίστωσης που χορηγήθηκε για την συγκεκριμένη επιχειρηματική δραστηριότητα, στην οποία εντάσσεται η προεγκριθείσα επένδυση.

3.15 Στην περίπτωση νομικών προσώπων θα πρέπει να υποβάλλεται βεβαίωση μη λύσης και μη πτώχευσης.

3.16 Για ίδρυση νέων καταλυμάτων και επέκταση υφιστάμενων απαιτείται ανάλυση μοριοδότησης υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο μηχανικό του έργου, όπως αυτό περιγράφεται στη μελέτη και στα τεχνικά σχέδια που υποβάλλονται με τον φάκελο υποψηφιότητας, προκειμένου να εξασφαλίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις των ΚΥΑ 2974/710/08.04.2009 & 3427/9.6.2010 όπως ισχύουν κάθε φορά.

3.17 Φωτογραφικό υλικό της θέσης που γίνεται η επένδυση με σαφή απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης.

3.18 Φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα φυσικών ή νομικών προσώπων και των εταίρων των υπό σύσταση νομικών προσώπων. Διευκρινίζεται ότι ο υποψήφιος επενδυτής πρέπει να είναι ενήμερος τόσο ως προς τις δικές του ασφαλιστικές

εισφορές π.χ. Ο.Α.Ε.Ε., κλπ, όσο και ως προς τυχόν εργοδοτικές εισφορές πχ ΙΚΑ.

3.19 Φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου του υποψήφιου επενδυτή ή του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα που εκπροσωπεί.

3.20. Οποιαδήποτε άδεια ή έγκριση απαιτείται από τη κείμενη Νομοθεσία που αφορά εγκατάσταση συστημάτων ΑΠΕ για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης

4.3.2. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ- ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

Τα περιεχόμενα της αίτησης ενίσχυσης – φακέλου υποψηφιότητας ακολουθούν τη δομή του Φακέλου Υποψηφιότητας του παρόντος μέτρου/δράσης.

Η υπογεγραμμένη αίτηση ενίσχυσης – φάκελος υποψηφιότητας σε έντυπη μορφή, μέγεθος Α4 και σε μορφή ντοσιέ (κλασέρ) μαζί με ένα αντίγραφο σε ηλεκτρονική μορφή καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, υποβάλλεται σε σφραγισμένο φάκελο με την ένδειξη «ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ». Επιπλέον των ανωτέρω, υποβάλλεται ένας δεύτερος σφραγισμένος φάκελος με την ένδειξη «ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ», ο οποίος περιέχει τα αντίγραφα του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών και ένα αντίγραφο της αίτησης ενίσχυσης – φακέλου υποψηφιότητας σε ηλεκτρονική μορφή.

Επί των σφραγισμένων φακέλων με τις ενδείξεις «ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ» και «ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ» επικολλάται έντυπο, στο οποίο αναγράφονται υποχρεωτικά τα εξής: το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του υποψήφιου δικαιούχου, ο τίτλος του προτεινόμενου έργου, το Μέτρο/δράση για το οποίο υποβάλλεται η αίτηση ενίσχυσης, ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός του έργου και η αντίστοιχη Δημόσια Δαπάνη, η ημερομηνία υποβολής της αίτησης και η Περιοχή (Δήμος, Δημοτικό Διαμέρισμα) στην οποία θα γίνει η επένδυση.

Τα κείμενα θα πρέπει να είναι σε μορφή WORD και οι πίνακες σε EXCEL.

Δύναται να παρασχεθεί η δυνατότητα υποβολής της αίτησης ενίσχυσης – φακέλου υποψηφιότητας και ηλεκτρονικά μέσω συστήματος ηλεκτρονικής υποβολής. Στη περίπτωση αυτή αναλυτική ενημέρωση και οδηγίες αναφορικά με τη διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης ενίσχυσης θα παρέχεται στους ενδιαφερόμενους στη σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και στο δικτυακό τόπο του ΠΑΑ 2007-2013 “agrotikianaptixi.gr”.

Ο Οδηγός Εφαρμογής και οι Φάκελοι Υποψηφιότητας του Μέτρου θα είναι διαθέσιμοι στη ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. (www.agrotikianaptixi.gr).

4.3.3. ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ/ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Πέραν των προαναφερθέντων προϋποθέσεων και περιορισμών του παρόντος κεφαλαίου (4), προϋπόθεση για τη θετική αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου είναι η εκπλήρωση όλων των κάτωθι κριτηρίων επιλεξιμότητας:

1. Εμπρόθεσμη υποβολή της αίτησης ενίσχυσης - φακέλου υποψηφιότητας και των απαιτούμενων δικαιολογητικών αποκλειστικά και μόνο στην υπηρεσία που ορίζεται από την προκήρυξη του Μέτρου.
2. Οι προτάσεις δεν παρουσιάζουν ελλείψεις των απαιτούμενων πρωτευόντων δικαιολογητικών όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 4.3.1 του παρόντος οδηγού εφαρμογής.
3. Η πρόταση δεν εμπίπτει στα μη επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με το πεδίο εφαρμογής και δράσεις του μέτρου, τους καλυπτόμενους τομείς, το ύψος και τις εντάσεις ενίσχυσης, τα κριτήρια διαχωρισμού του μέτρου και το κεφ. 10 του ΠΑΑ («Συμπληρωματικότητα με τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από άλλα μέσα»).
4. Για τη δράση που αφορά σε υποδομές διανυκτέρευσης και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις, τα επενδυτικά σχέδια πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις των 2974/710/08.04.2009 (ΦΕΚ 670/Β/10.04.2009) & 3427/9.6.2010 Κοινών Αποφάσεων των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, προσδιορισμού των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων
5. Οι προτάσεις δεν υποβάλλονται από εν ενεργεία Δημοσίου Υπαλλήλους ή Υπάλληλους ΝΠΔΔ κατά την έννοια του Άρθρου 2 του Ν. 3258/2007, ούτε στρατιωτικούς.
6. Οι επενδυτικές προτάσεις που αφορούν εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων, δεν έχουν ενισχυθεί από αναπτυξιακά προγράμματα κατά το παρελθόν ή έχει παρέλθει πενταετία από την ολοκλήρωση του προηγούμενου επενδυτικού τους σχεδίου για το ίδιο φυσικό αντικείμενο κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων που αφορούν αποκλειστικά βελτίωση με τη χρήση ΑΠΕ για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης στις επιλέξιμες κατηγορίες επενδύσεων του μέτρου.
7. Οι επενδυτικές προτάσεις των οποίων ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός δεν υπερβαίνει το ανώτατο συνολικό επιλέξιμο κόστος που έχει ορισθεί στο ΠΑΑ για τις επιλέξιμες κατηγορίες παρεμβάσεων του μέτρου και στην περίπτωση συνδυασμού δράσεων, εκείνης με το μεγαλύτερο όριο επιλέξιμου κόστους, με την προϋπόθεση ότι το κόστος κάθε επιμέρους παρέμβασης δεν θα υπερβαίνει το όριο του επιλέξιμου κόστους κάθε δράσης ξεχωριστά.

- 8.** Οι επενδυτικές προτάσεις που αφορούν εκσυγχρονισμό επιχείρησης οι οποίες δεν συνιστούν προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (Ε.Ε. C 244/1-10-04) και της παραγράφου 7 του άρθρου 1 του Καν (ΕΚ) 800/2008. Οι ΜΜΕ που έχουν συσταθεί σε χρόνο μικρότερο της τριετίας από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης δεν θεωρούνται για τους σκοπούς του ΚΑΝ (ΕΚ) 800/2008, ότι είναι προβληματικές αναφορικά με το εν λόγω διάστημα, εκτός αν πληρούν τις προϋποθέσεις της εγχώριας νομοθεσίας ώστε να υπαχθούν σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία.
- 9.** Οι επενδυτικές προτάσεις από τη μελέτη βιωσιμότητας των οποίων, προκύπτει κερδοφορία της επιχείρησης τουλάχιστον κατά το 3^ο έτος λειτουργίας από την ολοκλήρωσή τους.
- 10.** Οι επενδυτικές προτάσεις στις οποίες δεν δηλώνονται ψευδή και αναληθή στοιχεία.
- 11.** Οι επενδυτικές προτάσεις δεν έχουν ενταχθεί / οριστικά υπαχθεί σε άλλο πρόγραμμα / καθεστώς για το ίδιο αντικείμενο του έργου.
- 12.** Οι υποψήφιοι δικαιούχοι στους οποίους μέχρι και τον χρόνο υποβολής του επενδυτικού τους σχεδίου, δεν έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση κοινοτικών Κανονισμών ή εθνικής Νομοθεσίας σχετικές με την υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων.
- 13.** Οι υποψήφιοι δικαιούχοι παρουσιάζουν τεκμηριωμένη δυνατότητα κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής (ίδια κεφάλαια και δανεισμός) για την πραγματοποίηση της επένδυσης σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχήμα της πρότασης.
- 14.** Οι υποψήφιοι δικαιούχοι δεν έχουν υπερβεί το 65^ο έτος της ηλικίας τους κατά την υποβολή της πρότασης. Ο ανωτέρω περιορισμός ισχύει και για τους μετόχους νομικών προσώπων. Ο περιορισμός δεν ισχύει για τις Ανώνυμες Εταιρείες και τις Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης.
- 15.** Οι υποψήφιοι δικαιούχοι έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους κατά την υποβολή της πρότασης. Ο ανωτέρω περιορισμός ισχύει και για τους μετόχους νομικών προσώπων. Ο περιορισμός δεν ισχύει για τις Ανώνυμες Εταιρείες και τις Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης.

16. Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν έχει αμετάκλητα καταδικαστεί για αδίκημα που σχετίζεται με την επαγγελματική του δραστηριότητα ή για οικονομικό αδίκημα. Στην περίπτωση που ο υποψήφιος είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, ο ανωτέρω περιορισμός ισχύει μόνο για τον νόμιμο εκπρόσωπο.
17. Οι υποψήφιοι είτε ως φυσικά ή νομικά πρόσωπα, είτε ως μέτοχοι/εταίροι νομικών προσώπων δεν έχουν ενταχθεί σε προηγούμενο κύκλο προκήρυξης του Άξονα 3 για την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων, εκτός αν ορίζεται αλλιώς στην προκήρυξη του μέτρου.
18. Οι υποψήφιοι είτε ως φυσικά ή νομικά πρόσωπα, είτε ως μέτοχοι/εταίροι νομικών προσώπων έχουν υποβάλει ένα και μόνο επενδυτικό σχέδιο, προκειμένου για παραγωγικές επενδύσεις, στον ίδιο κύκλο προκήρυξης του Άξονα 3, εκτός αν ορίζεται αλλιώς στην προκήρυξη του μέτρου.

Για όλα τα παραπάνω κριτήρια επιλεξιμότητας η απάντηση πρέπει να είναι θετική, διαφορετικά η πρόταση απορρίπτεται και ενημερώνεται σχετικά ο δικαιούχος.

4.3.4. ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Για τις ιδιωτικές παραγωγικές επενδύσεις του παρόντος μέτρου, εκτός αυτών του γεωργικού τομέα (εκτός των προϊόντων του Παραρτήματος I της Συνθήκης), **και συγκεκριμένα στους κλάδους του Πίνακα του Παραρτήματος III του παρόντος οδηγού,** που υλοποιούνται στις περιοχές εφαρμογής του Άξονα 3 του ΠΑΑ από πολύ μικρές επιχειρήσεις (όπως ορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ της 6^{ης} Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.05.2003, σελ. 36)) σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με τις Κρατικές Ενισχύσεις Περιφερειακού Χαρακτήρα 2007-2013 για την Ελλάδα (ΕΕ ΕΚ 2006/С 286/04 Ανακοίνωση N 408/2006 της 31.08.2006) όπως ισχύει, ανά Γεωγραφική Ενότητα, ισχύουν τα ακόλουθα ποσοστά ενίσχυσης, εκπεφρασμένα στο σύνολο του επιλέξιμου κόστους των επενδυτικών σχεδίων:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ NUTS II	Ανώτατο όριο περιφερειακών ενισχύσεων
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ NUTS III	(Για επενδυτικά σχέδια πολύ μικρών επιχειρήσεων)

	1.1.2007-31.12.2010	1.1.2011-31.12.2013
1. Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης ΕΚ, έως τις 31.12.2013		
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ΘΡΑΚΗ	60%	60%
ΗΠΕΙΡΟΣ	60%	60%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	60%	60%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	50%	50%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	50%	50%
ΚΡΗΤΗ	50%	50%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	60%	50%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	60%	50%
2. Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης ΕΚ, έως τις 31.12.2010 ¹		
(Περιφέρειες στατιστικού αντίκτυπου)		
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	50%	40%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	50%	40%
ΑΤΤΙΚΗ	50%	40%

¹ Μια ή περισσότερες από τις εν λόγω περιφέρειες θα παραμείνουν επιλέξιμες βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) και το ανώτατο όριο για την περίοδο 1.1.2011-31.12.2013 θα αυξηθεί σε 50% εάν η επανεξέταση που θα πραγματοποιηθεί το 2010 δείξει ότι το κατά κεφαλή ΑΕΠ τους έχει μειωθεί κάτω από το 75% του μέσου όρου της ΕΕ-25.

3. Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση ως περιφέρειες οικονομικής ανάπτυξης βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ΕΚ

ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	50%	35%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ		
ΒΟΙΩΤΙΑ	50%	35%
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	50%	35%
ΕΥΒΟΙΑ	50%	35%
ΦΩΚΙΔΑ	50%	40%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	50%	40%

Η ενίσχυση χορηγείται στον δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Το ποσοστό ενίσχυσης των προτεινόμενων έργων που αφορούν στην ενίσχυση **της προβολής των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών** ανέρχεται σε **70%** του συνολικού επιλέξιμου κόστους, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες (**100.000**) ΕΥΡΩ.

4.3.5. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ

Τα εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια θα πρέπει να υλοποιηθούν εντός 24 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της Υπουργικής Απόφασης για την έγκριση της υπαγωγής τους στο Μέτρο 313.

Ο δικαιούχος οφείλει να τηρεί πιστά το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου όπως αυτό ορίζεται στην ατομική απόφαση έγκρισης. Στην περίπτωση που αυτό παρεκκλίνει, τότε οι λόγοι της καθυστέρησης θα πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένοι και ο Φορέας Εφαρμογής είναι αρμόδιος για να εισηγηθεί σχετικά κατόπιν εξέτασης του αιτήματος του δικαιούχου λαμβάνοντας υπόψη και το χρονοδιάγραμμα, τις προθεσμίες και τους σχετικούς κανόνες του ΠΑΑ.

4.4 ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι υποβάλλουν τις αιτήσεις ενίσχυσης-φακέλους υποψηφιότητας στον Φορέα Εφαρμογής ή σε άλλο οριζόμενο στην Πρόσκληση του Μέτρου φορέα, εντός του χρονικού διαστήματος που ορίζεται στη σχετική Πρόσκληση.

Αιτήσεις ενίσχυσης που υποβάλλονται σε άλλους φορείς και πέραν των ημερομηνιών που ορίζονται στην πρόσκληση θεωρούνται ως μηδέποτε υποβληθείσες.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

5.1 ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Η εξέταση για την υπαγωγή ή μη των επενδυτικών σχεδίων στο καθεστώς ενίσχυσης του παρόντος μέτρου πραγματοποιείται σύμφωνα με τα ακόλουθα στάδια:

1. Έλεγχος πληρότητας υποβαλλόμενου φακέλου υποψηφιότητας και επιλεξιμότητας της πρότασης.
2. Βαθμολόγηση επενδυτικών σχεδίων σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής των πράξεων.
3. Αποστολή αποτελεσμάτων της Γνωμοδοτικής Επιτροπής στον Φορέα Εφαρμογής
4. Ο Φορέας Εφαρμογής αποστέλλει επί αποδείξει:

α) στους υποψήφιους δικαιούχους έγγραφο κατ' αρχήν έγκρισης συναρτήσει της βαθμολογίας τους και των διαθέσιμων πιστώσεων, με το οποίο τους καλεί να υποβάλουν εντός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής του, τα ακόλουθα:

I) Δήλωση αποδοχής του επενδυτικού σχεδίου σε όρους φυσικού και οικονομικού αντικειμένου σύμφωνα με τα αποτελέσματα της γνωμοδοτικής επιτροπής.

II) Τα δικαιολογητικά (σε πρωτότυπο και αντίγραφο) που προσδιορίζονται στο έγγραφο κατ' αρχήν έγκρισης του δικαιούχου, στα οποία περιλαμβάνονται τυχόν δευτερεύοντα δικαιολογητικά καθώς και δήλωση έναρξης εργασιών.

Είναι δυνατή η χορήγηση παράτασης υποβολής των ανωτέρω δικαιολογητικών για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει συνολικά τους δύο (2) μήνες από την ημερομηνία παραλαβής από τον υποψήφιο του ανωτέρω εγγράφου. Η παράταση χορηγείται μόνο κατόπιν σχετικού τεκμηριωμένου αιτήματος του υποψηφίου, το οποίο υποβάλλεται μαζί με την δήλωση αποδοχής στον Φορέα Εφαρμογής και εξετάζεται από αυτόν.

Μη συμμόρφωση προς τους παραπάνω όρους, σημαίνει μη έγκριση του επενδυτικού σχεδίου στο παρόν μέτρο/δράση.

β) στους υποψήφιους επενδυτές για τους οποίους συντρέχει λόγος απόρριψης ('απορριπτόμενοι'), έγγραφο με το οποίο τους γνωστοποιούνται οι λόγοι αποκλεισμού καθώς και η δυνατότητα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, υποβολής των αντιρρήσεών τους εντός 15 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του, στον Φορέα Εφαρμογής.

5. Ενέργειες του Φορέα Εφαρμογής σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ.1 της ΚΥΑ 4424/721/2.6.2010 και τις διαδικασίες που ορίζονται στο Σύστημα Διαχείρισης και

Ελέγχου του ΠΑΑ.

6. Έκδοση Υπουργικής Απόφασης έγκρισης πράξης, με την οποία αναλαμβάνεται η δέσμευση για την καταβολή των ενισχύσεων.
7. Οι προσφυγές που υποβάλλονται στην περίπτωση β) της παραγράφου 4 του παρόντος κεφαλαίου, εξετάζονται από Δευτεροβάθμια Επιτροπή. Μετά το πέρας των εργασιών της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής εκδίδονται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο κατόπιν σχετικής εισήγησης του Φορέα Εφαρμογής, αποφάσεις έγκρισης πράξης για τους αρχικά «απορριπτόμενους» που η ένστασή τους έγινε δεκτή, συναρτήσει της βαθμολογίας και της επάρκειας των διαθέσιμων πιστώσεων.
8. Οι ενιστάμενοι των οποίων η προσφυγή δεν έγινε αποδεκτή ή δεν επαρκούν οι καθορισμένες πιστώσεις για την έγκρισή τους, ενημερώνονται με σχετικό έγγραφο του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλο εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου.
9. Ο Φορέας Εφαρμογής δημοσιοποιεί τον κατάλογο των δικαιούχων που εγκρίνονται στα πλαίσια των Προσκλήσεων των καθεστώτων ενίσχυσης του Άξονα 3, τους τίτλους των πράξεων και τις νομικές δεσμεύσεις αυτών, μέσω ανακοίνωσης αναρτημένης στην ιστοσελίδα του Π.Α.Α. 2007-2013 (www.agrotikianaptixi.gr).

5.1.1 ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Εξετάζεται εάν η αίτηση ενίσχυσης – φάκελος υποψηφιότητας πληρεί τα κριτήρια επιλεξιμότητας της πράξης στα πλαίσια του παρόντος μέτρου (επιλεξιμότητα της πρότασης), καθώς και η πληρότητα των πρωτευόντων δικαιολογητικών που περιλαμβάνονται σε αυτή. Στην περίπτωση που υπάρχουν ελλείψεις στα πρωτεύοντα δικαιολογητικά της αίτησης ενίσχυσης, η αίτηση απορρίπτεται και τίθεται στο αρχείο.

Δεν επιτρέπεται η τροποποίηση του περιεχομένου της αίτησης ενίσχυσης-φακέλου υποψηφιότητας μετά την υποβολή της στον αρμόδιο φορέα.

Επιτρέπεται μόνον η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων κατόπιν σχετικού αιτήματος του Φορέα Εφαρμογής και μόνον όσον αφορά στα δευτερεύοντα δικαιολογητικά όπως αυτά προκύπτουν από το σχετικό κεφάλαιο του παρόντος οδηγού εφαρμογής.

Κατά τη φάση αυτή ελέγχεται, επίσης, η τήρηση των προϋποθέσεων που αναφέρονται στις ενότητες 4.1 – 4.3 του παρόντος Οδηγού Εφαρμογής.

5.1.2 ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Η βαθμολόγηση όσων επενδυτικών σχεδίων πληρούν τις προϋποθέσεις της ενότητας 5.1.1, γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής (αξιολόγησης) τα οποία παρουσιάζονται στην Ενότητα 6 του παρόντος Οδηγού Εφαρμογής.

5.1.3 ΕΚΔΟΣΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προβαίνει στην οριστική έγκριση των επενδυτικών σχεδίων, με απόφαση Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου, κατόπιν εισήγησης του Φορέα Εφαρμογής, αναλαμβάνοντας δέσμευση για την καταβολή των ενισχύσεων.

5.1.4 ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

Είναι δυνατή, κατόπιν σχετικού αιτήματος του δικαιούχου, η χορήγηση προκαταβολής η οποία δεν θα υπερβαίνει :

- το **50%** της δημόσιας δαπάνης της επένδυσης για τις επενδύσεις για τις οποίες οι ατομικές αποφάσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης θα ληφθούν **το 2010**, με την υποχρέωση προσκόμισης από τον δικαιούχο εγγυητικής επιστολής η οποία αντιστοιχεί στο **110%** της προκαταβολής.
- το **20%** της δημόσιας δαπάνης της επένδυσης για τις επενδύσεις για τις οποίες οι ατομικές αποφάσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης θα ληφθούν επόμενα έτη, με την υποχρέωση προσκόμισης από τον δικαιούχο εγγυητικής επιστολής η οποία αντιστοιχεί στο **110%** της προκαταβολής.

Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει το σχετικό αίτημα στον Φορέα Εφαρμογής μετά την έκδοση της ατομικής απόφασης έγκρισης και με την προϋπόθεση ύπαρξης οικοδομικής αδείας εφόσον αυτή απαιτείται για την υλοποίηση του έργου. Οι εγγυητικές επιστολές που προσκομίζονται από τους δικαιούχους για τη λήψη προκαταβολής, είναι αορίστου χρόνου, εκδίδονται από αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υπέρ του Οργανισμού Πληρωμών - ΟΠΕΚΕΠΕ, και επιστρέφονται εγγράφως με τη λήξη του λόγου για τον οποίο εκδόθηκαν, στο αντίστοιχο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

5.1.5 ΕΝΑΡΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Δαπάνες εργασιών που πραγματοποιήθηκαν πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης - φακέλου υποψηφιότητας από τον υποψήφιο δικαιούχο δεν θεωρούνται επιλέξιμες και δεν υπολογίζονται για ενίσχυση. Σε κάθε περίπτωση οι δαπάνες από την ημερομηνία της αίτησης για ενίσχυση και μέχρι την έγκριση του υποψήφιου στο πρόγραμμα πραγματοποιούνται με ευθύνη του υποψήφιου και εγκρίνονται με την ατομική απόφαση έγκρισης εφόσον διέπονται από τους όρους και προϋποθέσεις επιλεξιμότητας του Μέτρου/δράσεων. Με την υποβολή της δήλωσης αποδοχής σύμφωνα με την παράγραφο 5.1 του κεφ. 5 του παρόντος οδηγού εφαρμογής, ο δικαιούχος της ενίσχυσης υποβάλλει στον Φορέα Εφαρμογής και δήλωση έναρξης εργασιών.

2. Το αργότερο εντός **δώδεκα μηνών (12)** από την ημερομηνία της οριστικής έγκρισης του έργου (νομική δέσμευση), ο δικαιούχος θα πρέπει να έχει υποβάλλει στον Φορέα Εφαρμογής ή σε φορέα που θα ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου, αίτηση πληρωμής που να αντιπροσωπεύει επιλέξιμες δαπάνες (χωρίς Φ.Π.Α.) τουλάχιστον ίσες με το 20% του εγκεκριμένου κόστους. Στις περιπτώσεις **λήψης προκαταβολής**, το πρώτο αίτημα πληρωμής κατατίθεται από τον δικαιούχο όταν έχει υλοποιηθεί εγκεκριμένο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο σε όρους δημόσιας δαπάνης, τουλάχιστον ίσο με το ποσό της προκαταβολής, και με την προϋπόθεση τήρησης των όρων της παρούσας παραγράφου. Η εγγυητική προκαταβολής επιστρέφεται στο αντίστοιχο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μετά την αναγνώριση - εκκαθάριση από τον Φορέα Εφαρμογής, επιλέξιμων δαπανών οι οποίες αντιστοιχούν σε δημόσια δαπάνη τουλάχιστον ίση με το ποσό της προκαταβολής που έχει καταβληθεί στο δικαιούχο.

Μη τήρηση των ανωτέρω όρων σημαίνει αυτόματα απένταξη του έργου και κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής προκαταβολής, αν αυτή έχει χορηγηθεί.

3. Σε περιπτώσεις πλήρως αιτιολογημένες και τεκμηριωμένες που υποβάλλονται και εξετάζονται από τον Φορέα Εφαρμογής, θα χορηγείται παράταση υποβολής της 1^{ης} αίτησης πληρωμής για χρονικό διάστημα το πολύ έξι (6) μηνών, λαμβάνοντας υπόψη και το χρονοδιάγραμμα, τις προθεσμίες και τους σχετικούς κανόνες του ΠΑΑ. Με τη παρέλευση και του χρονικού διαστήματος της ως άνω εγκριθείσας παράτασης, κατά την οποία ο δικαιούχος δεν υπέβαλε αίτηση πληρωμής σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην παράγραφο 2 ανωτέρω, το έργο απεντάσσεται.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Τα επενδυτικά σχέδια που θα υποβληθούν στα πλαίσια προκήρυξης του παρόντος μέτρου μετά την υποβολή τους και εφόσον πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας που ορίζονται στο κεφάλαιο 4 του παρόντος οδηγού εφαρμογής, αξιολογούνται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται και αναλύονται στη συνέχεια. Η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης της υπαγωγής των επενδυτικών σχεδίων ακολουθεί τα στάδια που περιγράφονται στο κεφάλαιο 5 του παρόντος οδηγού.

6.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Α : ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ – ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

A1. Πλήρης και ορθή συμπλήρωση της αίτησης ενίσχυσης- φακέλου υποψηφιότητας

Στο κριτήριο αυτό εξετάζεται η πληρότητα και η ορθή συμπλήρωση του φακέλου υποψηφιότητας, ώστε να είναι δυνατή η διαμόρφωση πλήρους εικόνας του περιεχομένου του επενδυτικού σχεδίου και των στοιχείων που απαιτούνται για την αξιολόγησή του. Επισημαίνεται ότι η πληρότητα εξετάζεται και με βάση τα δευτερεύοντα δικαιολογητικά, η ύπαρξη των οποίων επηρεάζει την βαθμολογία του φακέλου υποψηφιότητας.

A2. Ετοιμότητα υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου

Στο κριτήριο αυτό εξετάζεται ο βαθμός ετοιμότητας για την άμεση έναρξη υλοποίησης της επένδυσης. Στοιχεία που θα εξεταστούν είναι η ύπαρξη των αναγκαίων μελετών, αδειών, εγκρίσεων κλπ, η εκκρεμότητα ή μη της σύστασης σε νομική μορφή του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, κλπ.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Β : ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΡΕΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

B1. Επιχειρηματική ικανότητα

Στο κριτήριο αυτό θα εξεταστεί ο βαθμός ικανότητας του δικαιούχου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις και τη λειτουργία του επενδυτικού του σχεδίου. Στοιχεία που θα συνεκτιμηθούν είναι η γνώση, η εμπειρία, η επιχειρηματική δραστηριότητα, η νομική

μορφή καθώς και κάθε στοιχείο που τεκμηριώνει την επιχειρηματική και διοικητική ικανότητα του φορέα της επένδυσης.

Το κριτήριο δεν εξετάζεται για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Γ : ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Γ1. Σκοπιμότητα του επενδυτικού σχεδίου και συμβολή στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας

Εξετάζεται ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας της επένδυσης, ο βαθμός κάλυψης των αναγκών της περιοχής από το επενδυτικό σχέδιο, το νέο περιβάλλον που διαμορφώνεται σε σχέση με επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου, η συμπληρωματικότητα και συνέργεια με συναφείς δράσεις, ενέργειες και έργα στην περιοχή, καθώς και κάθε στοιχείο που τεκμηριώνει την αναγκαιότητα της επένδυσης σε σχέση με τις συνθήκες αγοράς στην περιοχή. Επιπλέον εξετάζεται ο βαθμός συμβολής της επένδυσης στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας σε σχέση με την δυνατότητα αύξησης της επισκεψιμότητας της περιοχής (αριθμός εξυπηρετούμενων πελατών, αριθμός διανυκτερεύσεων), την αξιοποίηση τοπικών πόρων, α' υλών, προϊόντων και υπηρεσιών, τη δυνατότητα μεταβιβασιμότητας των αποτελεσμάτων της επένδυσης και την ενδυνάμωση και αναβίωση παραδοσιακών κλάδων της τοπικής οικονομίας.

Γ2. Αξιοποίηση νέας τεχνολογίας, εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων

Εξετάζεται ο βαθμός αξιοποίησης νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία, η είσοδος νέας τεχνολογίας - καινοτομίας στην περιοχή, η εξοικονόμηση ενέργειας, η σύνδεση με το διαδίκτυο σε υψηλές ταχύτητες, η εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων, κλπ. Για τις προτάσεις των επιλέξιμων κατηγοριών επενδύσεων του μέτρου, που αφορούν και εγκατάσταση/χρήση ΑΠΕ αποκλειστικά για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης, θα εξετάζεται κατά περίπτωση η αξιοπιστία της προτεινόμενης τεχνολογίας, η επάρκεια τεκμηρίωσης, η ποιότητα της έκθεσης ενεργειακών καταγραφών ή/και της μελέτης προσδιορισμού του προς εκμετάλλευση ενεργειακού δυναμικού σε συνδυασμό με την τεχνικοοικονομική μελέτη, η ύπαρξη πιστοποιητικών για την προτεινόμενη τεχνολογία, ο βαθμός

κάλυψης των ιδίων αναγκών (%) που επιτυγχάνεται με την χρησιμοποιούμενη τεχνολογία ΑΠΕ καθώς και το ποσοστό εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας.

Το κριτήριο δεν εξετάζεται για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα.

Γ3. Συμβατότητα του σχεδίου με την τοπική παράδοση και την αρχιτεκτονική της περιοχής

Το κριτήριο αφορά στις επενδύσεις στον τομέα των καταλυμάτων, χώρων εστίασης κλπ. Εξετάζεται η συμβατότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων με την τοπική αισθητική και αρχιτεκτονική της περιοχής, η ανάδειξη παραδοσιακών ή διατηρητέων καταλυμάτων (χαρακτηρισμένα κτίσματα), η ανάδειξη των ιδιαίτερων πολιτισμικών στοιχείων της περιοχής, της παραδοσιακής κουζίνας (η χρήση τοπικών πρώτων υλών, η παραγωγή φαγητών που χαρακτηρίζουν την περιοχή, η συνεργασία με φορείς της περιοχής για την προμήθεια – προώθηση τοπικών παραδοσιακών προϊόντων), οικοτεχνίας, χειροτεχνίας κλπ.

Το κριτήριο δεν εξετάζεται για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα.

Γ4. Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους του επενδυτικού σχεδίου

Εξετάζεται η ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους της επένδυσης σε σχέση με τις τιμές και τις ποσότητες των επιμέρους στοιχείων του προϋπολογισμού λαμβάνοντας υπόψη πίνακες τιμών μονάδας/είδος εργασίας/περιοχή παρέμβασης καθώς και για τις λοιπές ενέργειες σχετικές προσφορές με βάση τις οποίες καθορίζεται το σχετικό κόστος

Επιπλέον θα εξεταστεί η αναγκαιότητα του συνόλου των προτεινόμενων κτιριακών εγκαταστάσεων, η δυναμικότητα και το εύρος του μηχανολογικού εξοπλισμού σε σχέση με τις πραγματικές παραγωγικές δυνατότητες της επένδυσης καθώς και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης κλπ.

Γ5. Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της επένδυσης

Εξετάζεται η ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της επένδυσης σε σχέση με το κόστος, τους χρονικούς περιορισμούς που τίθενται για την ολοκλήρωσή της καθώς και η ορθολογική διατύπωση σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, των διακριτών τμημάτων των επιμέρους εργασιών.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Δ : ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Δ1. Δημιουργία ετήσιων ισοδύναμων θέσεων απασχόλησης

Εξετάζεται η δημιουργία ετήσιων ισοδύναμων νέων θέσεων απασχόλησης (μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων) που ο φορέας της επένδυσης δεσμεύεται να δημιουργήσει σε συνάρτηση με το αιτούμενο ποσό της Δημόσιας δαπάνης και ελέγχεται η αξιοπιστία της πρόβλεψης βάσει του είδους της επένδυσης, της έντασης της απασχόλησης και της δυναμικότητας της μονάδας.

Το κριτήριο αυτό δεν εξετάζεται για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα.

Δ2. Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος

Εξετάζεται η συμβολή τόσο στην προστασία όσο και στην ανάδειξη του περιβάλλοντος που προκύπτει είτε από τα στοιχεία της επένδυσης (κτιριακές και μηχανολογικές εγκαταστάσεις, έργα προστασίας περιβάλλοντος) είτε και από τις δραστηριότητες που θα αναπτυχθούν μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Επιπλέον θα λαμβάνεται υπόψη, η τυχόν χρήση ΑΠΕ για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της επιχείρησης ανάλογα και με το βαθμό κάλυψης που επιτυγχάνεται, το ποσοστό εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας, τυχόν πρόβλεψη συστήματος ανακύκλωσης στερεών αποβλήτων, το ποσοστό εξοικονόμησης νερού με την εφαρμογή του σχετικού συστήματος, καθώς και τυχόν εγκατάσταση συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14001, EMAS).

Το κριτήριο αυτό δεν εξετάζεται για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Ε: ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΡΙΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

Θα δίνεται πρόσθετη προμείωση για κάθε κατηγορία στις παρακάτω περιπτώσεις :

E1. Επενδυτικά σχέδια που περιλαμβάνουν υποδομές/διαρρυθμίσεις που εξυπηρετούν την προσβασιμότητα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα (ανάλογα με τη δράση)

Η προμείωση χορηγείται στις περιπτώσεις που το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει υποδομές/διαρρυθμίσεις που εξυπηρετούν την προσβασιμότητα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα.

Το κριτήριο αυτό δεν εξετάζεται για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα.

E2. Ο υποψήφιος επενδυτής δεν έχει επιχορηγηθεί για οποιοδήποτε επενδυτικό έργο στα πλαίσια των κοινοτικών ή εθνικών ενισχύσεων

Η πριμοδότηση χορηγείται στις περιπτώσεις που ο υποψήφιος επενδυτής χρηματοδοτείται για πρώτη φορά στα πλαίσια κοινοτικών ή εθνικών ενισχύσεων. Στις περιπτώσεις εταιριών που κάποιος από τους εταίρους ασκεί παρεμφερή δραστηριότητα και έχει χρηματοδοτηθεί για την δραστηριότητα αυτή στο παρελθόν δεν δίνεται η πριμοδότηση.

E3. Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας

Η πριμοδότηση χορηγείται στις περιπτώσεις που φορέας της επένδυσης είναι νέος κάτω των 30 ετών. Στις περιπτώσεις νομικών προσώπων λαμβάνεται υπόψη η ηλικία του μετόχου/εταίρου με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στο μετοχικό/εταιρικό κεφάλαιο. Στην περίπτωση ίσων ποσοστών θα λαμβάνεται υπόψη ο μικρότερος σε ηλικία μέτοχος/εταίρος.

Το κριτήριο αυτό δεν εξετάζεται για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα.

E4. Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας

Η πριμοδότηση χορηγείται στις περιπτώσεις που φορέας της επένδυσης είναι γυναίκα. Στις εταιρίες η πρόσθετη βαθμολογία θα δίνεται όταν το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στο μετοχικό /εταιρικό κεφάλαιο είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 60% και η διοίκηση / διαχείριση ασκείται από γυναίκα.

Το κριτήριο αυτό δεν εξετάζεται για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα.

E5. Το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως πυρόπληκτη ή πλήττεται από τις επιπτώσεις της ΚΑΠ για το βαμβάκι

Η πριμοδότηση χορηγείται στις περιπτώσεις που η επένδυση υλοποιείται σε περιοχή χαρακτηρισμένη ως πυρόπληκτη ή περιοχή που πλήττεται από τις επιπτώσεις της ΚΑΠ για το βαμβάκι.

6.2 ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΣΤΑΘΜΙΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

Η πρώτη στήλη αφορά στις παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας (Α) και η δεύτερη τις παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα (Β-προβολή περιοχών).

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ			
Α/Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΤΑΘΜΙΣΗΣ	
		Α	Β
A.	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ- ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ	30	25
1	Πλήρης και ορθή συμπλήρωση του φακέλου υποψηφιότητας	15	10
2	Ετοιμότητα υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	15	15
B.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	15	
1	Επιχειρηματική ικανότητα	15	
Γ.	ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	40	75
1	Σκοπιμότητα του επενδυτικού σχεδίου και συμβολή στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας	10	30
2	Αξιοποίηση νέας τεχνολογίας, εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	10	
3	Συμβατότητα με την τοπική παράδοση και αρχιτεκτονική της περιοχής	5	
4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	10	30
5	Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης	5	15
Δ.	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	15	
1	Δημιουργία ετήσιων ισοδύναμων θέσεων απασχόλησης	5	
2	Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος	10	
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	100	100
E.	ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΡΙΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	ΒΑΘΜΟΙ 20	
1	Επενδυτικά σχέδια που περιλαμβάνουν υποδομές/διαρρυθμίσεις που εξυπηρετούν την προσβασιμότητα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα	2	
2	Ο υποψήφιος επενδυτής δεν έχει επιχορηγηθεί για οποιοδήποτε επενδυτικό σχέδιο στα πλαίσια κοινοτικών και εθνικών ενισχύσεων	5	10
3	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	5	
4	Πρώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	5	
5	Το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως πυρόπληκτη ή πλήττεται από τις επιπτώσεις της ΚΑΠ για το βαμβάκι	3	10

6.3 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1. Βαθμολόγηση κριτηρίων

Η βαθμολόγηση των κριτηρίων γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο κεφάλαιο 6.1 «Ανάλυση Κριτηρίων Αξιολόγησης-Επιλογής» ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τα στοιχεία της επενδυτικής πρότασης.

Τα κριτήρια Γ4 και Δ1 υπολογίζονται και βαθμολογούνται με τον τρόπο που παρουσιάζεται στο Κεφάλαιο 6.4 *‘Ειδικός τρόπος υπολογισμού και βαθμολόγησης κριτηρίων’*.

2. Κλίμακα βαθμολογίας

Όλα τα κριτήρια βαθμολογούνται με την κλίμακα από 0-3 και ο βαθμός μπαίνει σε ακέραια μονάδα εκτός από το κριτήριο Δ1 ‘Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης’ το οποίο υπολογίζεται με μαθηματικό τύπο.

3. Υπολογισμός τελικού βαθμού κριτηρίου (TBK)

Ο τελικός βαθμός του κάθε κριτηρίου (TBK) προκύπτει από τον μαθηματικό τύπο $TBK = (\text{Βαθμός κριτηρίου} * \text{συντελεστή στάθμισης}) / 3$.

Παράδειγμα : εάν στο κριτήριο Α2 ο βαθμός είναι δύο (2) με συντελεστή στάθμισης 15, ο $TBK = (2 * 15) / 3 = 10$.

4. Υπολογισμός Συνολικής βαθμολογίας Κριτηρίων (ΣBK)

Η συνολική βαθμολογία κριτηρίων (ΣBK) προκύπτει με το άθροισμα των τελικών βαθμών των κριτηρίων δηλαδή $\Sigma BK = TBK(A1 + A2 + \dots + \Delta 2)$.

5. Υπολογισμός Τελικής βαθμολογίας πρότασης (TBΠ)

Ο τελικός βαθμός του κάθε επενδυτικού σχεδίου (TBΠ) προκύπτει από το άθροισμα της Συνολικής Βαθμολογίας Κριτηρίων (ΣBK) και της πριμοδότησης (Π).

Δηλαδή $TBΠ = \Sigma BK + Π$

6.4 ΕΙΔΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Γ : ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Γ4. Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους του επενδυτικού σχεδίου

Ποσοστό απόκλισης του αιτούμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το εγκεκριμένο κόστος.	Βαθμός
Απόκλιση μικρότερη του 5%	3
Απόκλιση από 5,1% έως και 10%	2
Απόκλιση από 10,1% έως και 30%	1
Απόκλιση μεγαλύτερη του 30%	0

Ο υπολογισμός γίνεται με την εφαρμογή του ακόλουθου τύπου:

Ποσοστό απόκλισης = (Αιτούμενο κόστος – Εγκεκριμένο κόστος) / Εγκεκριμένο κόστος

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Δ. : ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Δ1. Δημιουργία νέων ετήσιων ισοδύναμων θέσεων απασχόλησης

Ο βαθμός υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο

1. Τελικός Βαθμός Κριτηρίου (TBK) = [Νέες Θέσεις Απασχόλησης / Αιτούμενο Ποσό Δημόσιας Δαπάνης (σε €)]*40.000*συντελεστή στάθμισης.
2. Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα του τύπου είναι μεγαλύτερο του 5 τίθεται ο βαθμός 5.
3. Ο βαθμός του κριτηρίου στρογγυλοποιείται στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο.

Παράδειγμα : Έστω ότι η αιτούμενη Δημόσια Επιχορήγηση είναι 150.000 €, και από την αξιολόγηση του φακέλου υποψηφιότητας προκύπτει η δυνατότητα δημιουργίας 2 νέων θέσεων εργασίας.

Τότε έχουμε $(2/150.000) * 40.000 * 5 = 2,67$

Στην περίπτωση των επενδυτικών προτάσεων για τις οποίες το ποσό της Δημόσιας Δαπάνης είναι μικρότερο των 40.000 € και δεν δημιουργείται καμία θέση εργασίας τίθεται ο βαθμός 1,25.

Η primoδότηση δεν παρέχεται για την διατήρηση θέσεων εργασίας, ενώ οι δημιουργούμενες θέσεις εργασίας θα πρέπει να αποδεικνύονται με βάση τα στοιχεία των δηλώσεων E7 της επιχείρησης. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο οι θέσεις απασχόλησης αποδεικνύονται με κατάσταση από την επιθεώρηση εργασίας και σχετική βεβαίωση του ασφαλιστικού φορέα.

Ο επενδυτής υποχρεούται στη δημιουργία των νέων θέσεων απασχόλησης που δεσμεύτηκε με βάση την αξιολόγηση-βαθμολόγηση του επενδυτικού του σχεδίου (όπως υπολογίστηκαν σε ανθρωπομήνες απασχόλησης), εντός χρονικού διαστήματος δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης τελικής πληρωμής - ολοκλήρωσης της επένδυσής του και στη διατήρησή τους για ένα (1) έτος.

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η οικονομική ενίσχυση για κάθε οριστικά ενταγμένο επενδυτικό σχέδιο καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στον δικαιούχο σε δόσεις όπως προσδιορίζεται στην απόφαση έγκρισης του έργου, απολογιστικά και ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησής του. Απαραίτητη προϋπόθεση για την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης είναι η χορήγηση Αριθμού Μητρώου Συναλλασσομένου από τον ΟΠΕΚΕΠΕ κατόπιν αίτησης του δικαιούχου. Για τις παρεμβάσεις επιχειρηματικής δραστηριότητας η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται το μέγιστο σε τρεις δόσεις, ενώ για τις παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα (προβολή περιοχών) το μέγιστο σε δύο δόσεις.

Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται ως εξής:

- Μετά την ολοκλήρωση του 20% τουλάχιστον των εγκεκριμένων δαπανών της επένδυσης και κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου προς τον Φορέα Εφαρμογής, πραγματοποιείται από την αρμόδια Επιτροπή Παρακολούθησης πιστοποίηση του υλοποιηθέντος φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και καταβάλλεται προς τον δικαιούχο το ποσό το οποίο αντιστοιχεί στη Δημόσια Δαπάνη του φυσικού αντικειμένου που τελικά πιστοποιείται ως επιλέξιμο.
- Μετά την ολοκλήρωση τουλάχιστον του 60% των εγκεκριμένων δαπανών της επένδυσης και κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου προς τον Φορέα Εφαρμογής, πραγματοποιείται η δεύτερη πιστοποίηση του υλοποιηθέντος φυσικού αντικειμένου και καταβάλλεται στον δικαιούχο το ποσό το οποίο αντιστοιχεί στη Δημόσια Δαπάνη του νέου επιλέξιμου φυσικού αντικειμένου. Το ποσό της 2^{ης} δόσης Δημόσιας Δαπάνης δεν μπορεί να υπερβαίνει, αθροιστικά με το ποσό της 1ης δόσης Δημόσιας Δαπάνης, το 80% της εγκεκριμένης Δημόσιας Δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου.
- Το υπόλοιπο ποσό της οικονομικής ενίσχυσης, που δεν μπορεί να είναι μικρότερο του 20% της εγκεκριμένης Δημόσιας Δαπάνης, καταβάλλεται στον δικαιούχο μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης και με την προϋπόθεση προσκόμισης από τον δικαιούχο των απαραίτητων αδειών που βεβαιώνουν τη νόμιμη λειτουργία της επένδυσης (εφόσον αυτές απαιτούνται).

Στις περιπτώσεις λήψης προκαταβολής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 της ΚΥΑ 4424/721/2.6.2010 (ΦΕΚ 772/Β/3.6.2010), το πρώτο αίτημα πληρωμής κατατίθεται από τον δικαιούχο όταν έχει υλοποιηθεί εγκεκριμένο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο σε όρους δημόσιας δαπάνης, τουλάχιστον ίσο με το ποσό της προκαταβολής, και με την προϋπόθεση τήρησης των όρων της παραγράφου 2 του κεφαλαίου 5.1.5 του παρόντος οδηγού εφαρμογής. Η εγγυητική προκαταβολής

επιστρέφεται στο αντίστοιχο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μετά την αναγνώριση – εκκαθάριση από τον Φορέα Εφαρμογής επιλέξιμων δαπανών οι οποίες αντιστοιχούν σε δημόσια δαπάνη τουλάχιστον ίση με το ποσό της προκαταβολής που έχει καταβληθεί στο δικαιούχο.

Σε περίπτωση που δεν πιστοποιηθούν οι ανωτέρω δαπάνες εντός του χρονικού διαστήματος που ορίζεται στο άρθρο 14 παρ.2 και 3 της ΚΥΑ 4424/721/2.6.2010 (ΦΕΚ 772/Β/3.6.2010), η εγγυητική επιστολή καταπίπτει και το έργο απεντάσσεται. Επισημαίνεται ότι το αίτημα του δικαιούχου για χορήγηση προκαταβολής δεν περιλαμβάνεται στον αριθμό των αιτημάτων πληρωμής δαπανών που αντιστοιχούν στις δόσεις ενίσχυσης του παρόντος άρθρου.

Η πληρωμή υπολογίζεται με βάση τις δαπάνες που κρίνονται επιλέξιμες. Η υποβληθείσα αίτηση πληρωμής του δικαιούχου εξετάζεται και καθορίζονται τα ποσά που είναι επιλέξιμα για ενίσχυση. Εφόσον υπάρχει διαφορά **άνω του 3%**, μεταξύ του ποσού (x) που πρέπει να καταβληθεί στο δικαιούχο με βάση την αίτηση πληρωμής και του ποσού (y) που πρέπει να καταβληθεί στο δικαιούχο αφού εξετασθεί η επιλεξιμότητα της αίτησης πληρωμής, τότε θα εφαρμόζεται μείωση στο ποσό (y). Το ποσό της μείωσης θα ισούται με τη διαφορά μεταξύ των δύο ποσών και θα είναι (x - y). Άρα ο δικαιούχος θα λαμβάνει το ποσό (z) = y – (x-y).

Η παραπάνω μείωση δεν εφαρμόζεται και ο δικαιούχος λαμβάνει το επιλέξιμο ποσό (y), είτε όταν η διαφορά μεταξύ των ποσών (x) και (y) είναι μικρότερη ή ίση του 3%, είτε εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι δεν ευθύνεται για την προσθήκη του μη επιλέξιμου ποσού (Άρθρο 31, παρ. 1 του Καν. (ΕΚ) 1975/2006).

Αντίστοιχες μειώσεις εφαρμόζονται και στις μη επιλέξιμες δαπάνες που εντοπίζονται κατά τους επιτόπιους (Άρθρο 28 του Καν. (ΕΚ) 1975/2006) και κατά τους εκ των υστέρων ελέγχους (Άρθρο 30 του Καν. (ΕΚ) 1975/2006).

Μείωση των προβλεπόμενων βασικών μεγεθών της επένδυσης (εμβαδά, όγκοι, δυναμικότητες) επιφέρει αναλογική μείωση των ποσών ενίσχυσης, ανεξάρτητα αν ο προϋπολογισμός διαμορφώνεται σε επίπεδα ανώτερα των εγκεκριμένων στην απόφαση έγκρισης του έργου.

Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει να εκτελούνται χωρίς παρεκκλίσεις από την απόφαση έγκρισης του δικαιούχου ή την έγκριση της τροποποίησης αυτού. Στην περίπτωση τροποποίησης η εγκριθείσα ενίσχυση καταβάλλεται στον δικαιούχο μετά από την έγκριση της αιτούμενης τροποποίησης από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο κατόπιν σχετικής εισήγησης του Φορέα Εφαρμογής.

Για επενδυτικά σχέδια που αφορούν εγκατάσταση / χρήση ΑΠΕ ή /και ΕΞΕ για την κάλυψη αναγκών της επιχείρησης, αν από τον έλεγχο επίτευξης των ενεργειακών στόχων που πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης προκύπτει απόκλιση των αποτελεσμάτων από τα αναμενόμενα που περιγράφονται στην οριστική έγκριση του έργου μεγαλύτερη από το 35% σε ότι αφορά στο ποσοστό εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας, δεν καταβάλλεται στον δικαιούχο η τελευταία δόση δημόσιας ενίσχυσης

8

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ – ΚΥΡΩΣΕΙΣ

1. Ο δικαιούχος οφείλει να εκτελέσει την επένδυση σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στην απόφαση έγκρισης του επενδυτικού του σχεδίου και μέσα στα χρονικά περιθώρια που προσδιορίζονται σε αυτήν.

2. Πέραν της παραπάνω βασικής υποχρέωσης ο δικαιούχος υποχρεούται παράλληλα:

α) Να υποβάλλει στον Φορέα Εφαρμογής με την **1η αίτηση πληρωμής** τις απαιτούμενες άδειες και εγκρίσεις (οικοδομική άδεια, εγκεκριμένα από την αρμόδια Πολεοδομία σχέδια, κλπ) προκειμένου να διευκολύνεται στην παρακολούθηση των εργασιών του έργου.

β) Να παρέχει κάθε σχετική πληροφόρηση προκειμένου να διευκολύνει τις υπηρεσίες που παρακολουθούν την εκτέλεση του έργου του.

γ) Να τηρεί τα κατάλληλα παραστατικά προκειμένου να μπορεί να επαληθευτεί η ύπαρξη και η ακρίβεια των πληρωμών, να αποδέχεται τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιαδήποτε παραστατικά ζητηθούν και να παρέχει πρόσβαση στα λογιστικά του βιβλία από τα αρμόδια εντεταλμένα όργανα του Κράτους και της Ε.Ε. Σχετικά με τη φύλαξη των λογιστικών στοιχείων, θα πρέπει να φυλάσσει στη διάθεση της Ε.Ε. τα παραστατικά που αφορούν τις χρηματοδοτούμενες δαπάνες τουλάχιστον επί 3 έτη μετά από το έτος κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η τελική πληρωμή του ΠΑΑ 2007-2013 από τον Οργανισμό Πληρωμών. Σε περίπτωση παρατυπιών ή παραλείψεων, τα ανωτέρω παραστατικά πρέπει να φυλάσσονται στη διάθεση της Ε.Ε. τουλάχιστον επί 3 έτη μετά από το έτος κατά το οποίο τα ποσά ανακτώνται πλήρως από τον δικαιούχο και πιστώνονται στο ΕΓΤΑΑ ή κατά το οποίο καθορίζονται οι οικονομικές επιπτώσεις της μη ανάκτησης βάσει του ΚΑΝ (ΕΚ) 1290/2005.

δ) Να τηρεί τις υποχρεώσεις του για δημοσιότητα όπως αυτές προβλέπονται στον Καν. (Ε.Ε.) αριθ. 1974/2006. Για επενδύσεις συνολικού κόστους μεγαλύτερου των €50.000 ο δικαιούχος τοποθετεί επεξηγηματική πινακίδα. Οδηγίες για το περιεχόμενο και τη μορφή των επεξηγηματικών πινακίδων διατίθενται από την ΕΥΔ ΠΑΑ και στο www.agrotikianaptixi.gr

ε) Για τα ΝΠΔΔ και ΟΤΑ είναι υποχρεωτική η τήρηση της Κοινοτικής Νομοθεσίας που διέπει την ανάθεση έργου.

στ) Να διευκολύνει τους εμπλεκόμενους φορείς του προγράμματος σε ότι αφορά σε θέματα προβολής και δημοσιότητάς του (λήψη φωτογραφιών, καταχωρήσεις σε ΜΜΕ, συμμετοχή σε εκθέσεις, κλπ.).

ζ) Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να τηρούν πλήρη φάκελο του έργου στον οποίο να περιέχονται:

- η αίτηση ενίσχυσης-φάκελος υποψηφιότητας, αντίγραφο της δήλωσης αποδοχής και οι εγκριτικές αποφάσεις του επενδυτικού σχεδίου,
- οι εγκεκριμένες μελέτες και σχέδια,
- οι βεβαιώσεις και άδειες λειτουργίας,
- τα έγγραφα που αφορούν τις διαδικασίες δημοπράτησης και σύναψης συμβάσεων στην περίπτωση των παρεμβάσεων δημόσιου χαρακτήρα,
- οι επιμετρήσεις από τον επιβλέποντα μηχανικό του έργου (ή τεχνική υπηρεσία), καθώς και αποδεικτικά στοιχεία υλοποίησης άυλων ενεργειών,
- τα πρωτότυπα εξοφληθέντα παραστατικά των δαπανών, τα οποία φέρουν υποχρεωτικά την ειδική σφραγίδα που φέρει την ένδειξη «Υποβλήθηκε για ενίσχυση στο πλαίσιο του Άξονα 3 του .Π.Α.Α. 2007-2013»,
- τα αιτήματα πληρωμής του δικαιούχου καθώς και το αίτημα τυχόν χορήγησης προκαταβολής,
- τα παραστατικά έγγραφα είσπραξης του ποσού της οικονομικής ενίσχυσης (αθεώρητο τιμολόγιο),
- οτιδήποτε άλλο σχετίζεται με την υλοποίηση του έργου.

η) Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να τηρούν τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από τον Κ.Β.Σ. και Ε.Γ.Λ.Σ σχετικά με την τήρηση βιβλίων και στοιχείων σε μορφή ανάλογη με την κατά περίπτωση ισχύουσα φορολογική νομοθεσία.

3. Δικαιούχοι που δηλώνουν ψευδή ή ανακριβή στοιχεία εκ προθέσεως προκειμένου να τύχουν των ενισχύσεων του καθεστώτος της παρούσας, απεντάσσονται από το καθεστώς (ανάκληση ατομικής απόφασης έγκρισης πράξης), η δημόσια οικονομική ενίσχυση που τυχόν τους έχει καταβληθεί ανακτάται στο σύνολό της ως αχρεωστήτως καταβληθείσα σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, και αποκλείονται για διάστημα δύο (2) ετών, από κάθε μορφής ενισχύσεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.

4. Κάθε υποψήφιος δικαιούχος έχει δικαίωμα να υποβάλει κατ' ανώτατο όριο ένα (1) επενδυτικό σχέδιο, προκειμένου για παραγωγικές επενδύσεις, σε κάθε κύκλο προκήρυξης του Άξονα 3 και επομένως και του μέτρου. Η υποβολή περισσότερων της μίας πρότασης από τον ίδιο υποψήφιο καθιστά όλες τις υποβληθείσες προτάσεις του αυτοδίκαια άκυρες. **Δικαίωμα συμμετοχής δεν έχουν όσοι έχουν οριστικά ενταχθεί σε προηγούμενους κύκλους του Άξονα 3 για την υλοποίηση**

παραγωγικών επενδύσεων εκτός αν αλλιώς προβλέπεται στην προκήρυξη του μέτρου.

5. Ο επενδυτής υποχρεούται στην τήρηση των όρων της απόφασης έγκρισης. Σε περίπτωση μη τήρησης των όρων αυτών, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εκδίδει απόφαση ανάκλησης της έγκρισης και μερικής ή ολικής επιστροφής των ποσών της οικονομικής ενίσχυσης.

Εφόσον ο δικαιούχος αδυνατεί να υλοποιήσει το εγκεκριμένο επενδυτικό του σχέδιο, οφείλει να προβεί σε παραίτηση υποβάλλοντας τεκμηριωμένο αίτημα στον Φορέα Εφαρμογής.

Μετά την έναρξη υλοποίησης και την καταβολή ενισχύσεων, ο δικαιούχος δύναται να παραιτηθεί. Η παραίτηση μπορεί να αφορά το σύνολο ή μέρος του επενδυτικού σχεδίου που δεν υλοποιήθηκε. Εάν η παραίτηση αφορά το σύνολο ή μέρος του επενδυτικού σχεδίου και εφόσον το μέρος του έργου που πραγματοποιήθηκε κριθεί ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα, το έργο ακυρώνεται, οι δε ενισχύσεις που έχουν καταβληθεί ανακτώνται.

Η λειτουργικότητα του έργου διαπιστώνεται από την αρμόδια Επιτροπή Παρακολούθησης Πράξεων η οποία συντάσσει και αποστέλλει στον Φορέα Εφαρμογής τεκμηριωμένη εισήγηση περί της λειτουργικότητας ή μη του μέρους της πραγματοποιηθείσας επένδυσης.

6. Αίτημα τροποποίησης της απόφασης έγκρισης που αφορά σε αύξηση του εγκριθέντος προϋπολογισμού της επένδυσης δεν είναι αποδεκτό. Οποιαδήποτε υπέρβαση του αρχικού προϋπολογισμού, όπως αυτός προσδιορίζεται στην απόφαση έγκρισης αιτιολογημένη ή μη, επιβαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον δικαιούχο.

7. Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει για διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την απόφαση ένταξης – χρηματοδότησης της ΕΥΔ ΠΑΑ να μην υποστούν σημαντική τροποποίηση η οποία να επηρεάζει τη φύση ή τους όρους υλοποίησής τους ή να παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε μια επιχείρηση. Επιπλέον και για το ίδιο διάστημα να μην έχουν υποστεί σημαντικές τροποποιήσεις που να απορρέουν είτε από μεταβολή της φύσης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος μιας υποδομής είτε από τη διακοπή η τη μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας.

Επίσης, οι επενδύσεις που έχουν συγχρηματοδοτηθεί στα πλαίσια του Άξονα 3 του ΠΑΑ, πρέπει να διατηρηθούν στην περιοχή παρέμβασης για τουλάχιστον πέντε (5) έτη, ή τρία (3) έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ, μετά την ολοκλήρωση του συνόλου της επένδυσης.

Τέλος δεν πρέπει να έχουν χρηματοδοτηθεί παράτυπα από δυο διαφορετικές εθνικές ή κοινοτικές πηγές.

8. Είναι δυνατή η αντικατάσταση μονάδας ή εξοπλισμού που κατέστησαν παρωχημένα λόγω ταχείας τεχνολογικής εξέλιξης, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στην περιοχή για την ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο που αναφέρεται στην ανωτέρω παρ. 7 του παρόντος κεφαλαίου.

Απαγορεύεται επίσης η εκμίσθωση παγίων στοιχείων της επένδυσης, για το ίδιο χρονικό διάστημα.

9. Ο δικαιούχος υποχρεούται στη δημιουργία των νέων θέσεων εργασίας (σε ανθρωπομήνες απασχόλησης όπως προβλέπονται στην απόφαση ατομικής έγκρισης), εντός χρονικού διαστήματος δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού του σχεδίου και στη διατήρησή τους για ένα (1) έτος. Σε αντίθετη περίπτωση, επιβάλλεται η αναλογική επιστροφή της οικονομικής ενίσχυσης, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

10. Η οικονομική ενίσχυση που καταβάλλεται στον επενδυτή δεν επιτρέπεται να εκχωρείται σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση σε πιστωτικό ίδρυμα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου, ισόποσου της εκχωρούμενης ενίσχυσης, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την πραγματοποίηση της επένδυσης.

11. Τα αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα ποσά ενισχύσεων θα ανακτώνται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Επιλέξιμες λειτουργικές μορφές και κατηγορίες τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων σύμφωνα με την υπ' αριθ. 2974/710/8.04.2009 (ΦΕΚ 670/Β/10.04.2009) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 3427/9.6.2010 ΚΥΑ των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Πολιτισμού & Τουρισμού (ΦΕΚ 894/22.06.2010).

Α. Μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτισμάτων σε τουριστικά καταλύματα

Ενισχύεται η επισκευή, αποκατάσταση παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων και η μετατροπή τους σε τουριστικά καταλύματα, σε εφαρμογή αρχιτεκτονικής μελέτης, που συντάσσεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Π.Δ. 33/79 (ΦΕΚ 10/Α/24.01.79) και την αρ. 532249/27.07.94 (ΦΕΚ 616Β/09.08.94) απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ.

Τα ανωτέρω κτίσματα πρέπει να είναι χαρακτηρισμένα ως παραδοσιακά ή διατηρητέα από τις αρμόδιες κατά τόπους Υπηρεσίες του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ή του ΥΠ.ΠΟ.

Β. Ίδρυση κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων

Οι λειτουργικές μορφές και κατηγορίες κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων, της παρ.1Α του άρθρου 2 του ν. 2160/1993, που δύναται να ενισχυθούν στο πλαίσιο προώθησης του αγροτικού τουρισμού και του τουρισμού με την ευρεία έννοια σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α της αριθμ. 2974/8.4.2009 ΚΥΑ, είναι οι ακόλουθες:

1. Ξενοδοχεία κλασσικού τύπου, 5, 4 και 3 αστέρων :

Η ίδρυσή τους γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές που προβλέπονται στο Π.Δ. 43/02 (ΦΕΚ 43/Α/02), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 12403/25-07-2007 Απόφαση Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β' 1441) και ισχύει κάθε φορά.

Ελάχιστη δυναμικότητα 10 δωμάτια, 20 κλίνες

Μέγιστη δυναμικότητα: 40 κλίνες

2. Ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων 5, 4 και 3 αστέρων.

Ελάχιστη δυναμικότητα : 20 κλίνες :

Η ίδρυσή τους γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές και διαδικασίες, που προβλέπονται στο Π.Δ. 43/02 (ΦΕΚ 43/Α/02) όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 12403/25-07-2007 Απόφαση Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β' 1441) και ισχύει κάθε φορά.

Μέγιστη δυναμικότητα: 40 κλίνες

3. Οργανωμένες Τουριστικές κατασκηνώσεις Γ' τάξης και άνω

Η ίδρυση οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων Γ' τάξης και άνω, γίνεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές και διαδικασίες που προβλέπονται στην αριθ. 530992/87 (ΦΕΚ 557/Β'/87) απόφαση του ΕΟΤ, όπως ισχύει κάθε φορά.

Γ. Ίδρυση μη κύριων τουριστικών καταλυμάτων

Οι λειτουργικές μορφές και κατηγορίες μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων, της παρ.1Β του άρθρου 2 του ν. 2160/1993, που δύνανται να ενισχυθούν στο πλαίσιο προώθησης του αγροτικού τουρισμού και του τουρισμού με την ευρεία έννοια, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α' της αριθμ. 2974/8.4.2009 ΚΥΑ, είναι οι ακόλουθες:

1. Τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες:

Οι Τουριστικές Επιπλωμένες κατοικίες είναι μεμονωμένες ή σε σειρά ή σε συγκρότημα μονόροφες ή δύοροφες μονοκατοικίες που έχουν αυτοτέλεια λειτουργίας, ανεξάρτητη εξωτερική προσπέλαση η κάθε μία και ιδιωτικότητα.

Η ίδρυσή τους γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές και διαδικασίες που προβλέπονται στην αριθ. 530992/87 (ΦΕΚ 557/Β'/87) απόφαση του ΕΟΤ, όπως ισχύει κάθε φορά.

Ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός κατοικιών 2.

Ελάχιστος συνολικός αριθμός κλινών 10. Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για τα νησιά τα οποία έχουν πληθυσμό μέχρι 1500 κατοίκους

2. Ενοικιαζόμενα δωμάτια 4 «κλειδιών», σε συγκρότημα μέχρι 10 δωματίων:

Η ίδρυσή τους γίνεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίζονται στο Π.Δ. 337 (ΦΕΚ 281/Α/28.12.2000), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 13635/3-11-2006 Απόφαση Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β' 1684) και ισχύει κάθε φορά.

Ελάχιστη δυναμικότητα: 5 δωμάτια, 10 κλίνες.

3. Ενοικιαζόμενα επιπλωμένα διαμερίσματα 4 «κλειδιών» σε συγκρότημα μέχρι 20 δωματίων

Η ίδρυσή τους γίνεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίζονται στο Π.Δ. 337 (ΦΕΚ 281/Α'/28.12.2000), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 13635/3-11-2006 Απόφαση Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β' 1684) και ισχύει κάθε φορά. Το καθιστικό συνυπολογίζεται στον αριθμό των δωματίων.

Ελάχιστη δυναμικότητα: 5 δωμάτια, 10 κλίνες.

Επέκταση κύριων και μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων

«Ενισχύεται η επέκταση κύριων και μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων που λειτουργούν με ειδικό σήμα λειτουργίας του ΕΟΤ, εφόσον μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης το σύνολο του τουριστικού καταλύματος (αρχικό κατάλυμα συν επέκταση) ανήκει στις λειτουργικές μορφές και κατηγορίες του άρθρου 2 της αριθμ. 2974/8.4.2009 ΚΥΑ και μόνον υπό τους όρους και περιορισμούς του άρθρου 4 αυτής.

Η συνολική δυναμικότητα του τουριστικού καταλύματος συμπεριλαμβανομένης της επέκτασης θα είναι σύμφωνη με τα αναφερόμενα στο Άρθρο 2 της αριθμ. 2974/8.4.2009 ΚΥΑ ανά λειτουργική μορφή και κατηγορία τουριστικού καταλύματος»

Περιορισμοί στη χωροθέτηση και τις κατηγορίες κατάταξης των τουριστικών καταλυμάτων

Η ίδρυση και επέκταση των τουριστικών καταλυμάτων του άρθρου 2 της αριθμ. 2974/8.4.2009 ΚΥΑ υπόκειται στους ακόλουθους όρους και περιορισμούς:

α. Η μετατροπή χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή διατηρητέων κτισμάτων σε τουριστικά καταλύματα ενισχύεται κατά προτεραιότητα στις περιοχές εφαρμογής των προγραμμάτων του Κεφαλαίου Α της αριθμ. 2974/8.4.2009 ΚΥΑ και με όσα καθορίζονται σε αυτά χωρίς κανένα επιπλέον περιορισμό.

β. Για όλες τις λοιπές λειτουργικές μορφές καταλυμάτων του άρθρου 2 της αριθμ. 2974/8.4.2009 ΚΥΑ ισχύουν οι περιορισμοί που προβλέπονται στην με αριθμ. 2647/ΥΠΕΘΟ /538866/ ΕΙΔ135/ΕΟΤ/19.11.86 (ΦΕΚ 797/86/Β) απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας «Μέτρα για την ελεγχόμενη τουριστική ανάπτυξη και την αναβάθμιση της τουριστικής προσφοράς περιοχών της Χώρας. Καθορισμός περιοχών Ελέγχου Τουριστικής Ανάπτυξης», όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει.

γ. Σε οικόπεδα ή γήπεδα ευρισκόμενα σε απόσταση μικρότερη των 3 χλμ. από τις ακτές δεν ενισχύεται η ίδρυση ενοικιαζόμενων δωματίων 4 «κλειδιών» και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων διαμερισμάτων 4 «κλειδιών». Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για τις νησιωτικές περιοχές της Χώρας πλην της Νήσου Κρήτης και της Νήσου Εύβοιας

δ. Σε παραδοσιακούς οικισμούς ενισχύεται μόνο η μετατροπή σε κατάλυμα παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων, καθώς και η ίδρυση τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών.

ε. Η ενίσχυση ίδρυσης ή επέκτασης ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων διαμερισμάτων είναι δυνατή, τηρουμένων σωρευτικά και των περιορισμών των εδαφίων β, γ, και δ ανωτέρω, μόνο σε οικόπεδα που βρίσκονται εντός σχεδίου, εντός οικισμών προϋφιστάμενων του 1923 ή εντός οριοθετημένων οικισμών με πληθυσμό κάτω των 2.000 κατοίκων.

Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός κύριων και μη κύριων ξενοδοχειακών-καταλυμάτων

1. Ενισχύεται ο ποιοτικός εκσυγχρονισμός κύριων και μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων, που λειτουργούν με ειδικό σήμα λειτουργίας του ΕΟΤ, ανεξαρτήτως λειτουργικής μορφής και τάξης και σύμφωνα με τυχόν όρους, περιορισμούς και προϋποθέσεις που καθορίζονται στα προγράμματα του Κεφαλαίου Α της αριθμ. 2974/8.4.2009 ΚΥΑ.

2. Η χορήγηση της ενίσχυσης είναι δυνατή, εφόσον, με την ολοκλήρωση των σχετικών έργων, εργασιών και προμηθειών, που συνιστούν τον ποιοτικό εκσυγχρονισμό τα καταλύματα κατατάσσονται σε λειτουργικές μορφές και κατηγορίες του άρθρου 2 της αριθμ. 2974/8.4.2009 ΚΥΑ και μόνο. Η απόφαση της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού του ΕΟΤ, με την οποία εγκρίνεται η τροποποιητική αρχιτεκτονική μελέτη για τη μετατροπή του καταλύματος σε λειτουργική μορφή και κατηγορία που προβλέπεται στο άρθρο 2, της αριθμ. 2974/8.4.2009 ΚΥΑ αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την χορήγηση ενίσχυσης των επενδύσεων ποιοτικού εκσυγχρονισμού.

Λοιπές Τουριστικές Εγκαταστάσεις

Λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής των προγραμμάτων του Κεφαλαίου Α της αριθμ. 2974/8.4.2009 ΚΥΑ και περιγράφονται στην αριθ. 530992/87 (ΦΕΚ 557/Β/87) απόφαση του ΕΟΤ όπως ισχύει κάθε φορά, υλοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.

Νόμιμες εγκρίσεις και άδειες

Όλες οι ενισχύσεις χορηγούνται υπό τον όρο, ότι έχει προηγηθεί η τήρηση των νόμιμων διαδικασιών και η λήψη των νομίμων αδειών για την ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό των αντίστοιχων καταλυμάτων και λοιπών εγκαταστάσεων από τους αρμόδιους φορείς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΝΕΚΡΙΝΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

(Απόσπασμα από το Παράρτημα της Σύστασης 2003/361/ΕΚ)

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. "Ανεξάρτητη επιχείρηση" είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.

2. "Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις" είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρηση). Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών, και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:
- α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου ("business angels") και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει 1250000 ευρώ·
  - β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·
  - γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·
  - δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5000 κατοίκους.
3. "Συνδεδεμένες επιχειρήσεις" είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:
- α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
  - β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
  - γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·
  - δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.
- Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.
5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.
2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.
3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν

από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- α) οι μισθωτοί·
- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·
- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.
2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή -εφόσον υπάρχουν- τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.
Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των

ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Οι βασικοί κλάδοι και υποκλάδοι σύμφωνα με την Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων, (η αριθμ. Πρωτ.1100330/1954/ΔΜ/6.10.2008 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών) για τους οποίους ισχύουν τα ποσοστά ενίσχυσης της παραγράφου 4.3.4 του παρόντος οδηγού, είναι οι εξής:

Κ.Α.Δ. 2008 ²	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΛΑΔΟΥ
55	Καταλύματα*
56	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης
79.1	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων και γραφείων οργανωμένων ταξιδιών
77.21.10	Υπηρεσίες ενοικίασης και χρηματοδοτικής μίσθωσης ειδών αναψυχής και αθλητισμού
93.11	Εκμετάλλευση αθλητικών εγκαταστάσεων

* Σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης.

² Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας 2008.